

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2018-05-22

Institutionen för
journalistik, medier och
kommunikation

www.jmg.gu.se

På vinst och förlust

En kvalitativ textanalys om svensk kvällspress rapportering
om svenska bidrag i Eurovision Song Contest

Författare: Victor Hultgren och Erik Nilsson

Handledare: Marina Ghersetti

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

For Swedes it is easy to feel national pride, at least when it comes to Eurovision Song Contest. The Swedish entry has won six times. Only Ireland has a better record. The success seems to interest Sweden since approximately three million of its inhabitants are watching the international music competition every year. With the years, the event has also grown to be a more popular topic in Swedish media coverage, especially among tabloids. But how does the media report about this and what images are constructed through them?

In this bachelor thesis we examine how the Swedish tabloids, Aftonbladet and Expressen, report about ESC during two separate years. One year when the Swedish participant Loreen won the competition (2012) and another year when Anna Bergendahl failed to qualify to the final (2010). The purpose is to investigate whether frames, descriptions and forms of national identity vary depending on the result of the competition.

In order to do this we have practiced qualitative comparative text analysis with theories such as framing theory, attribution theory and theories of national identity. By comparing the outer points of failure with success, we discover what is constant and inconstant in Eurovision coverage. In addition, we also compare our research material to previous research conclusions.

The main outcome of this study is that Swedish tabloids concentrate its articles to different themes that most likely relate to the result of competition. During Swedish success, the winning performer is highly acclaimed and the victory is explained by her personal attributes while Swedish failure is explained by external causes in relation to the performer.

Nationalist interpretations are frequently recurring and seem to stay unproblematized. After success the Swedish artist is seen as a national star with the possibility of an international career, which is considered desirable. During the year of defeat, however, the media tries to find identification with Swedish songwriters in other countries' entries in order to maintain the self-image as a proficient country in music. A Swedish national identity is eminent in which Sweden is a nation of great musical competence – deserving to win and undeserving to lose.

Keywords: Eurovision Song Contest, Anna Bergendahl, Loreen, Aftonbladet, Expressen, national identity, success, failure

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Inomvetenskaplig problematisering	4
2. Syfte	5
2.1 Frågeställningar	5
3. Tidigare forskning och teori	6
3.1 Definitioner	6
3.1.1 Melodifestivalen	6
3.1.2 Eurovision Song Contest	6
3.1.3 Återkommande aktörer	8
3.2 Nationell identitet	8
3.2.1 Teorier om nationell identitet	8
3.2.2 Nationell identitet inom ESC	9
3.2.3 Nationell identitet i andra tävlingar	10
3.3 Gestaltningsteorin	10
3.3.1 Tematik och gestaltningar inom ESC	11
3.4 Attributionsteorin	12
3.5 Sammanfattning	13
4. Metod	14
4.1 Kvalitativ textanalys	14
4.1.1 Alternativa metoder	14
4.2 Viktiga begrepp	15
4.3 Analysschema	15
5. Material och urval	17
5.1 Aftonbladet	17
5.2 Expressen	17
5.3 Urval och insamling	17
5.3.1 Bortfall och problematik	19
5.4 Validitet	19
5.4.1 Intern validitet	19
5.4.2 Extern validitet	20
5.4.3 Reliabilitet och vår roll	20
6. Resultat	22
6.1 Överskådlig temaanalys	22
6.1.1 2010 – ”Kommer du avgå nu?”	22
6.1.2 2012 – ”Vi vill ha allt hon står för”	22

6.1.3 Analys – ESC en viktig nyhetskälla	23
6.2 Vilka teman förekommer?	24
6.2.1 2010 – ”Det krävs nya tag”	24
6.2.2 2012 – ”Jag fick gåshud i kväll”	25
6.2.3 Analys – ESC-historien historiskt viktig för kvällspresen	26
6.3 Vilka värdeord och metaforer förekommer?	27
6.3.1 2010 – ”Superflopp” och ”schlagerfiasko”	27
6.3.2 2012 – ”Bragd” och ”utklassning”	28
6.3.3 Analys – Från ”bojkotta skiten” till ”världssuccé”	28
6.4 Hur beskrivs artisterna?	28
6.4.1 2010 – ”Det har varit mycket tårar”	28
6.4.2 2012 – Loreen är ”bra på riktigt”	29
6.4.3 Analys – Lilla Anna / Unika Loreen	31
6.5 Vad beror resultatet på?	32
6.5.1 2010 – ”Jag röstar inte fram vinnaren, det där är ju bullshit”	32
6.5.2 2012 – ”Loreenastående!”, ”vi vill ha mer!”	33
6.5.3 Analys – Från Björkmans fiasko till Loreens vinst	33
6.6 Nationell identitet	34
6.6.1 2010 – ”Alla andra bidrag med svenska låtskrivare gick till final”	34
6.6.2 2012 – Den svenska erövraren	36
6.6.3 Analys – Svensk succé till varje pris	37
7. Slutdiskussion	40
7.1 Förslag till vidare forskning	43
8. Källhänvisning	44
9. Bilagor	47
Bilaga 1: Analyserade artiklar	47

1. Inledning

Som svensk är det lätt att känna sig stolt, i alla fall i schlagersammanhang. I skrivande stund har ”vi” vunnit Eurovision Song Contest (ESC) hela sex gånger – endast Irland har fler segrar. År 2012 såg fler än tre miljoner svenskar, närmare en tredjedel av befolkningen, finalen i ESC (MMS, 2012). Vi som skriver denna uppsats var två av dem. Vi minns euforin när Loreen tog hem segern i Baku med rekordmånga ”tolvor”. Ja, som svensk är det lätt att känna sig stolt, men det finns också minnen som värker i den svenska schlagersjälen. Två år innan Loreens vinst är ett sådant exempel. Europa fattade inte tycke för Anna Bergendahls bidrag och Sverige blev utan representant i finalen. Ett resultat som nog få var nöjda med. Kanske var schlagerfansen i Haparanda besvikna. Kanske skämdes eurovisionentusiasterna i Ystad.

Dessa två år ger två olika minnen, två olika bilder. Men vad är det egentligen som skapar dessa bilder? Vad är det som vi bygger våra känslomässiga minnen på? Vem är att hylla och beskylla? Vem är det som har vunnit och vem är det som har förlorat? Är det Sverige, Loreen, Anna Bergendahl, vi eller du?

Det som gör ESC intressant är inte minst populariteten. Den internationella musiktävlingen har med tiden också blivit ett allt viktigare bevakningsområde för svenska medier (Björnberg 2007:15). Med tanke på att det är just en internationell tävling där olika länder fajtas med varandra är det också en källa till att både skapa och bekräfta nationell identitet. Att studera vilka nationalistiska bilder som förmedlas genom medier är därför av stor vikt. Resultat och slutsatser från denna studie kan sedan ligga till grund för debatt och nationell självvransakan.

1.1 Inomvetenskaplig problematisering

Svenska mediers rapportering av ESC är inte ett utforskat ämne. Längst fram i ledet står kanske musikprofessor Alf Björnberg som framför allt har undersökt Sveriges relation till Melodifestivalen och ESC mellan åren 1959 och 1983. Han menar att Melodifestivalen och ESC har vuxit fram till institutioner, mediehändelser som påverkar flera delar av samhället. Medier, och framför allt kvällspress, har varit betydande för denna framväxt (Björnberg, 1987:202). Det går därför att hävda att existerande medieforskning inte står i proportion till den enorma apparat som ESC är. Med den utgångspunkten bör fler studier efterfrågas. Vi menar dessutom att Björnbergs forskning har varit betydande för ämnet, men att den inte har följts upp. Därför är det intressant att knyta an Björnbergs bidrag till mer aktuella exempel.

Alf Björnberg har tidigare också hävdats att nationell identitet och gemenskap är viktig för tävlingen (Björnberg, 2007:14). Detta är en del av forskningen som bör undersökas på ett djupare plan än vad som tidigare har gjorts. Vidare vill vi på ett tydligare sätt ge ett mer journalistikvetenskapligt perspektiv på forskningen om ESC. Även om Björnberg har studerat en medial kontext har han bakgrund i musikvetenskapen. Med relevanta teorier kopplade till journalistik- och kommunikationsvetenskap, hoppas vi kunna ge nya infallsvinklar och förklaringar som kan påverka diskursen om ESC.

2. Syfte

Denna uppsats ämnar att undersöka hur svensk kvällspress bevakar ESC, och mer specifikt hur tävlingsresultatet gestaltas. Vi vill jämföra bevakningen under två separata år: ett år då det svenska bidraget inte kvalificerade sig till final (2010) och ett år då det svenska bidraget vann hela tävlingen (2012). Syftet är att identifiera skillnader och likheter i bevakningen, där bevakningen potentiellt kan vara föränderlig beroende av tävlingsresultat.

2.1 Frågeställningar

Vi vill tydligare konkretisera vårt syfte med följande frågeställningar:

- *Hur gestaltas det svenska resultatet i Eurovision Song Contest, i svensk kvällspress, under 2010 och 2012?*
- *Hur gestaltas svensk nationell identitet under de två åren?*
- *Hur beskrivs de svenska artisterna? Med identifikation eller distansering?*

3. Tidigare forskning och teori

I detta kapitel presenterar vi tidigare forskning som är relevant för vår undersökning samt beskriver de teoretiska ramar som vi har valt att förhålla oss till. Vi kommer också att definiera centrala begrepp som är återkommande i vår undersökning.

3.1 Definitioner

För den inte fullt pålästa kan Melodifestivalen och ESC vara synonymer, men så är inte fallet. Vi vill därför för tydlighetens skull klargöra vad som är vad.

3.1.1 Melodifestivalen

Den första tv-sända Melodifestivalen arrangerades 1959 och är sedan dess Sveriges nationella uttagning till ESC. Före millennieskiftet hölls med få undantag en enda finalkväll, men sedan 2002 består tävlingen av en arenaturné där bidragen tävlar i deltävlingar för att ta sig till final. Det vinnande bidraget blir sedan Sveriges (formellt SVT:s) representant i ESC (Fahl, 2018).

Vinnaren har under åren korats med hjälp av olika jurygrupper, men sedan 1999 har makten delats mellan dem och tv-tittarna. För våra undersökta år, 2010 respektive 2012, såg röstningssystemen något olika ut, även om de totala poängen båda åren utgjordes av 50 procent juryröstning och 50 procent tittarröstning (Fahl, 2018).

2010 bestod juryn av 11 grupper, 6 europeiska länder och 5 svenska städer, som tillsammans utgjorde hälften av poängsättningen. Den andra hälften bestod av tittarröster där de sju bidrag som fått flest sms- och telefonröster fick 132, 110, 88, 66, 44, 22 respektive 11 poäng i fallande skala för att motsvara poängsättningen av juryn. Tittar man närmre på poängsättningen kan man se att vinnande Anna Bergendahl bara hamnade på sjunde plats hos de europeiska jurygrupperna, medan hon var favorit både hos de svenska jurygrupperna och tv-tittarna (Sveriges Television, 2012a).

I Melodifestivalfinalen 2012 hade man skrotat de svenska jurygrupperna helt och hållet och juryn bestod i stället av elva olika europeiska länder. Precis som föregående upplagor delade juryn och tv-tittarna lika på makten. En skillnad från 2010 var att tittarnas röster (totalt 473 poäng) nu delades upp procentuellt beroende på hur många röster bidraget fick. Fick en artist 10 procent av rösterna fick denne alltså 47 poäng av tittarnas poängpott. Av de tio deltagande bidragen fick vinnande "Euphoria" flest poäng av både de europeiska jurygrupperna och av de svenska tittarna (Sveriges Television, 2012b).

3.1.2 Eurovision Song Contest

Eurovision Song Contest (ESC) är en livesänd musiktävling för länder vars tv-bolag är anslutna till den europeiska radio- och tv-unionen (EBU). Tävlingen har arrangerats årligen sedan 1956. De första åren deltog ett tiotal länder, men sedan mitten av 00-talet har deltagarantalet kretsat kring runt 40 stycken. Landet som i slutändan vinner tävlingen får förtur att arrangera nästa års ESC (European Broadcasting Union, 2018a).

Sverige gjorde entré i tävlingen två år efter starten, 1958, och har deltagit totalt 58 gånger (till och med 2018). Med totalt sex segrar är Sverige ett av de mer framstående länderna i tävlingen (Fahl, 2018).

Nu för tiden är de deltagande artisterna fria att sjunga på vilket språk de vill. Men så har dock inte alltid varit fallet. Mellan 1966 och 1972 samt 1977 och 1998 var de deltagande ländernas bidrag tvungna att framföras på respektive lands officiella språk, så för många nationer har ESC varit en arena för att lyfta fram nationella kulturer (European Broadcasting Union, 2018b). Innan regeländringen 1998 sjöngs samtliga svenska bidrag, med fyra undantag, på svenska. Efter att språkkravet hävdes har Sverige utan undantag representerats av engelskspråkiga låtar, även om Malena Ernman förvisso sjöng sin refräng på franska i Moskva 2009 (European Broadcasting Union, 2018d).

Det var inte bara reglerna om språk som förändrade ESC kring millenieskiftet. I takt med att fler länder ville skicka bidrag var EBU i mitten av 90-talet tvungna att begränsa antalet deltagare. Det resulterade i nya bestämmelser som, enkelt förklarar, gick ut på att de lägst placerade länderna blev tvingade till att stå över tävlingen nästkommande år. Detta påverkade dock inte Sverige som lyckades att kvalificera sig varje år (European Broadcasting Union, 2018a).

I stället för att låta länder stå över tävlingen infördes 2004 en semifinal, som blev två semifinaler 2008, varifrån de tio bästa kvalificerar sig för finalen. Numera deltar ett fyrtiotal länder vid varje upplaga där 26 länder tävlar i finalen (25 länder år 2008-2011 då Italien inte medverkade). Sedan semifinalerna infördes har det svenska bidraget missat finalen vid ett tillfälle, Anna Bergendahl 2010. Innan dess har det Sverige hamnat på sista plats två gånger, 1963 samt 1977 (Fahl, 2018).

Sedan de nya länderna tagit plats i tävlingen har också röstningsstrukturerna ändrats. Hur länder fördelade poängen mellan sig var i princip en icke-fråga när endast västeuropeiska länder deltog. Men i takt med att fler traditionellt östeuropeiska länder har tagit plats har det blivit tydligt hur länderna uppfattar varandras bidrag olika. Grannländer med kulturell närhet har större benägenhet att ge höga poäng till varandra. Exempel på sådana block är de tidigare Sovjetstaterna, forna Jugoslavien, de nordiska länderna samt de tre baltiska staterna. I ett bredare perspektiv kan man också säga att västländer i större utsträckning röstar på varandras bidrag och att östländer gör detsamma på varandras bidrag (Molén, Sjöstrand, 2008, 23 maj). När länderna i det forna östblocket under 00-talet år efter år placerade sig högt anklagades de i svenska medier för att endast rösta på varandra, så kallad ”kompisröstning”, och på så sätt upprätthålla höga placeringar (Sjöstrand, 2008, 27 maj).

I de respektive upplagorna av ESC vi har undersökt delades poängen lika mellan jurygrupper och tittarröster. Varje deltagande land delar ut 12, 10 samt 8-1 poäng till de i fallande skala tio bidrag som fått flest röster när tittarrösterna slagits ihop med resultatet från den nationella juryn. I respektive semifinal röstar endast de länder som deltar i den, medan samtliga länder, även de som inte kvalificerat sig, får rösta i finalen. Just röstningen är en stor del av finalen då varje land avlämnar sina poäng live. Semifinalesultatet är dock hemliga fram till att de offentliggörs efter finalkvällen så de tio finalisterna läses upp utan inbördes ordning (European Broadcasting Union, 2018c).

ESC-finalen ses varje år av ungefär tre miljoner svenskar, en siffra som dock låg på ungefär hälften 2010 när Sverige inte var representerat i finalen (Meijer, 2018, 14 maj). Globalt har tävlingen ungefär 200 miljoner tittare varje år, majoriteten så klart i Europa men ESC sänds även i andra delar av världen (Dahlander, 2016, 16 maj).

3.1.3 Återkommande aktörer

Anna Bergendahl var 18 år gammal 2010 när hon vann Melodifestivalen med bidraget "This is my Life", som sedan gick vidare till ESC där hon inte gick vidare från semifinal. Sedan dess har hon inte varit en särskilt offentlig person men hon har fortsatt med en artistkarriär parallellt med läkarstudier (anna-bergendahl.se, 2018).

Lorine "Loreen" Talhaoui föddes i Västerås 1983 till föräldrar med marockansk ursprung. Hon deltog i Idol 2004 och slutade på en fjärde plats. Loreen debuterade i Melodifestivalen redan 2011, men då utan att lyckas ta sig till final. 2012 ställde hon upp igen med "Euphoria" som är skriven av Thomas G:son och Peter Boström. I finalen tog hon hem en överlägsen seger innan hon också vann ESC i Baku, Azerbajdzjan, samma år. Vid tidpunkten var hon 28 år gammal (NE, 2018c).

Christer Björkman är i skrivande stund 60 år gammal. Han arbetade som tävlingsproducent för Melodifestivalen både under 2010 och 2012, ett jobb han har haft sedan början av 2000-talet. Vid ett flertal tillfällen har han tävlat i Melodifestivalen och 1992 tävlade han även i ESC. Han anses vara av de mer tongivande karaktärerna inom schlagervärlden (Larsson, 2017, 1 oktober).

3.2 Nationell identitet

En stor del av vår undersökning bygger på att analysera den svenska nationella identiteten inom ESC-rapporteringen. Vi vill därför närmare definiera vad vi menar med nationell identitet.

3.2.1 Teorier om nationell identitet

Benedict Anderson definierar nationen som en föreställd gemenskap – föreställd eftersom dess medlemmar endast kommer att träffa en minoritet av varandra men fortfarande upplever en gemenskap (Anderson, 1992:21). En nationell gemenskap formas genom en nations narrativ där olika berättelser, bilder och ritualer representerar en sorts delad gemenskap, en nationell identitet. Till exempel kan den skapas genom delade upplevelser, som relaterar till just populärkultur och media. Nationell identitet är i sig själv utgjord av olika former av kommunikation (Barker, 2000:198).

I Michael Billigs bok *Banal nationalism* (1995) beskriver han bland annat hur även små ord som "vi" och "dem" har stor påverkan. Om man inbillar sig att ens nation har en egen identitet, kan alla vi som tycker det gemensamt finna oss i den nationella identiteten. Precis som man refererar till sig själv som "jag" (första person singular) refererar man till hela landet som "vi" (första person plural). På så sätt är ett tecken för nationell identitet att medier byter ut landet "Sverige" i texten mot orden "vi" eller "oss".

Billig påpekar också att det inte kan finnas ett "vi" utan att det finns ett "dem". För att beskriva vad och vilka "vi" är måste det också finnas indikationer på vilka vi inte är.

För att upprätthålla ens egna unika identitet används ofta stereotypa attribut för att påvisa skillnader mellan "vi" och "dem". Enligt Billig anser man allt som oftast att det är "de andra" som bryter tilltron, agerar oärligt och är aggressiva. Våra egna handlingar motiveras av de omständigheter som råder, medan de andras speglar sig i karaktärsbrist. Detta förhållningssätt är vanligt i västliga demokratier, som Sverige (Billig 1995).

3.2.2 Nationell identitet inom ESC

Alf Björnberg skriver i *Return to ethnicity: The cultural significance of musical change* (2007) att en stor del av ESC handlar om "nationell identitet och prestige i en internationell kontext" (Björnberg, 2007:14). Han menar också att det finns tendenser att betona den internationella gemenskapen i den europeiska tävlingen, eftersom programmet i grunden bygger på ett samarbete och möten över nationsgränser (Björnberg, 1987:205). Även om det formellt är Sveriges Television som deltar i ESC så upplevs bidraget representera nationen Sverige, vilket bidrar till en nationell gemenskap. I själva ESC finns flera komponenter som skapar nationell identitet, exempelvis hur varje bidrag presenteras med sin nationella flagga. Intressant för oss är att undersöka identitetsskapandet genom medierna, inte i själva tävlingen.

Mari Pajala har forskat om hur finska medier gestaltar sin nationella identitet i relation till ESC. I *Finland, zero points: Nationality, failure, and shame in the Finnish media* (2007) analyserar hon bevakningen ur ett melodramatiskt perspektiv. Enligt detta synsätt är ESC en cyklisk berättelse utan slut, likt en såpopera som spelas över decennier. I en sådan kontext blir berättelsen att "Finland" aldrig vinner tävlingen och att mediernas rapportering förhåller sig till ett förväntat resultat: förlust.

Pajala exemplifierar även hur rapporteringen såg ut år 2002, då finska medier satte stort hopp till en vinst för det finska tävlingsbidraget. Dessvärre blev det en bottenplacering, vilket visade sig skapa en negativt värderande rapportering där den kvinnliga artistens tårar och känslor framhövs. Yttre faktorer som östeuropeisk "kompisröstning" beskyldes och där Finlands medverkan i ESC ifrågasattes. När det finska bidraget däremot vann tävlingen år 2006 blev rapporteringen positiv där de vinnande artisterna utmålades som nationella hjältar (Pajala 2007).

Alf Björnberg hävdar att Sverige och dess nordiska grannländer har en liknande relation till ESC, vilket förklaras med starka public service-traditioner (Björnberg, 2007:16-17). Han har också identifierat hur svenska medier på ett negativt värderande sätt beskriver "kompisröstning", det vill säga hur länder röstar på representanter inom närliggande regioner. Svenska medier beskriver detta som att "nya europeiska länder" står i vägen för tävlingens "verkliga" syfte: att utse den bästa låten (Björnberg, 2007:18). Vidare påvisar musikforskaren att det har vuxit fram en svensk självbild som en del av en västeuropeisk kontext där den svenska identiteten står över östeuropeiska länder och bidrag. Denna bild har växt fram efter att svenska bidrag har vunnit ESC flera gånger samt den "ökade professionaliseringen (...) av svensk musikindustri" (Björnberg, 2007:19).

3.2.3 Nationell identitet i andra tävlingar

Alf Björnberg liknar flera gånger ESC vid ett internationellt sportevenemang. Vi vill därför redogöra för medieforskning relaterat till nationell identitet inom sportjournalistik. I *Sport and National Identity in the European Media* (1993) skriver författarna bland annat om att det är ”oemotståndligt” för medier att motstå nationalistiska tolkningar, även i individuella sporter där spelarna inte formellt representerar en nation. Samtliga undersökta medier i Europa gestaltar fortfarande spelarna som nationella representanter och presenterar och beskriver dem med nationalistiska symboler som flaggor och metaforer som relaterar till nationernas traditioner (Blain et al., 1993:122-123, 131). I ytterligare ett kapitel skriver författarna om hur Skottland och Portugal hanterade sportsliga nederlag under OS i Barcelona 1992. Skotska medier, som enligt författaren annars inte sympatiserade med brittisk identitet, tenderade i stället att hylla brittiska (inte engelska) framgångar (Blain et al., 1993:174). Portugisiska medier gestaltade däremot nederlagen starkare och rapporteringen blev även kritisk mot Portugal och dess politiska styre. Författarna hävdar att skotska medier i nationell självbevaringsdrift identifierar sig med briter, medan portugisiska medier inte har någonstans att vända sig vid ett nederlag (Blain et al., 1993:181). Författarna menar vidare att den nationella diskursen är central i tolkning av världen och att denna vinner över andra tolkningar (Blain et al., 1993:197).

I *Försvenskningen av Sverige* (1993) skriver Billy Ehn om hur svensk nationalism konstrueras i medier och framför allt, i hans exempel, i sportjournalistik. I sin text menar han att en individuell prestationen inom idrott omvandlas till ”nationell prestige” samt att individen förenar folk. Bland annat ger han exempel på att svenska olympier vid vinterspelen 1988 beskrevs som ”svensk”, ”nordisk” och ”viking”. Vidare beskriver han hur retoriken kring idrottstävlingar är primitiv, det handlar ofta om ”vi” och ”dem”, en retorik som är öppen för alla så länge man inte ifrågasätter de nationalistiska premisserna (Ehn, 1993).

Inom idrotten är också historiefixeringen en aspekt i en nationell betydelse. Återblickar och sifferuppräknings är återkommande inslag för att sätta den aktuella händelsen i ett historiskt sammanhang (Ehn, 1993). Enligt Alf Björnberg är historiska återblickar också ett återkommande tema i ESC-rapporteringen. Att det har blivit flera segrar för Sverige genom tiderna hjälper till att befästa tankarna om Sverige som ett starkt Eurovision-land. Det gör att de som identifierar sig med detta skapar ett ”vi” – både geografiskt och känslomässigt – med ”ett kollektivt minne, gemensamma referensramar och historiskt medvetande” (Ehn, 1993:230).

3.3 Gestaltningsteorin

En huvudfråga i vår uppsats är att beskriva mediernas gestaltning. För att förstå hur medier konstruerar sitt innehåll anser vi att gestaltningsteorin är av bäst nytta. Teorin kan i huvudsak delas upp i två grenar: dels hur medierna gestaltar nyheter och händelser, och dels hur dessa gestaltningar i sin tur påverkar publiken (Shehata, 2015). Eftersom vi huvudsakligen vill undersöka innehållet i medierna – och inte vad dess effekter blir på publiken – kommer vi att förhålla oss till den förstnämnda delen av teorin.

Då medier omöjligt kan rapportera hela bilden av en händelse tvingas journalister att begränsa sig och besluta hur nyheten ska ramas in, hur den ska gestaltas. Det handlar om allt från den journalistiska infallsvinkeln och vilka källor som kommer till tals, till vilka metaforer och värdeladdade ord som används. Ibland är valen medvetna, ibland omedvetna (Shehata, 2015). På samma spår skriver medieprofessorn Robert Entman om hur dessa utvalda ramar (gestaltningar) framhävs och hur de tillsammans bildar tematiska kluster, det vill säga en samling av liknande gestaltningar och beskrivningar (Entman, 1993:52).

En konsekvens av detta blir att mediers innehåll aldrig kan bli helt neutrala. Journalister måste göra val – och då samtidigt välja bort. Innehåll produceras alltid i en kontext eller i ett sammanhang (Strömbäck, 2013).

Musikforskaren Alf Björnberg har påvisat att svenska medier koncentrerat bevakningen av Melodifestivalen och ESC till ett flertal återkommande teman som tar mer eller mindre plats. I nästa avsnitt (3.2.1 Tematik och gestaltningar inom ESC) presenteras dessa teman. Även om Björnberg själv aldrig explicit använder begrepp som gestaltningsteori anser vi att hans observationer kan relatera till denna teori. Vidare kommer vi också att undersöka vilka ytterligare gestaltningar som finns, i form av exempelvis aktörer, värdeladdade ord och metaforer, vilka är egenskaper för gestaltningar enligt teorin.

3.3.1 Tematik och gestaltningar inom ESC

I granskandet av svenska medier mellan åren 1959 och 1983 har Björnberg identifierat gestaltningar som han har delat upp i olika teman (Björnberg 1987:39-40, 202, 227; 2007:18). Vilket tema som får mest utrymme samt hur de olika temana relaterar till varandra framgår inte, men betydande återkommande teman enligt honom är:

- *Tävlingsregler* och “skandalerna” runt dem. Exempel på detta är “oklarheter” samt brott mot reglerna
- *Enskilda artisters personer* där uppmärksamhet gått från musikens upphovsmän till de som uppträder. Detta märks bland annat i personporträtt och intervjuer.
- *Artisternas visuella framtoning* där framför allt klädsel kommenteras och recenserar.
- *Den visuella presentationen av programmet* som helhet som handlar mycket om att kommentera bildtekniska lösningar. Detta tema var vanligare när tv-mediet var nytt.
- *Läsarnas reaktioner* ges, enligt Björnberg, allt mer utrymme och då syftar han på hur tidningarna låter läsarna få kommentera tävlingsresultatet.
- *Spänningsmomentet* i tävlingen där bland annat röstsiffror är en viktig del av rapporteringen.

- *Kritik mot utformandet* där det diskuteras om Sverige bör ha Melodifestivalen och delta i ESC överhuvudtaget, där bland annat "låg musikalisk kvalitet" är en kritik medan stort publikintresse är ett rättfärdigande.
- *Musiken* som numera kommenteras i allt mindre utsträckning.
- *Historiska referenser* där medierna exempelvis kan presentera tidigare tävlingsvinnare och skandaler.
- *Kritik mot "nya europeiska länder"* där främst länderna i öst beskylls för "kompisröstning" och att sänka den musikaliska kvaliteten i tävlingen.

Det är intressant att undersöka huruvida dessa teman fortfarande är aktuella i en mer samtida kontext och vi kommer därför kunna återknyta vår studie till Björnbergs resultat.

När det kommer till mediernas beskrivningar av artister i schlagersammanhang kan dessa skilja sig åt – även om det handlar om samma personer. Emelie Nyberg (2011) har gjort en kandidatuppsats där hon undersöker hur svensk kvällspress gestaltade The Arks medverkan från att de vann Melodifestivalen år 2007 till att de fick en "dålig" placering i ESC samma år. Resultatet av Nybergs undersökning är främst deskriptivt. Hon har primärt undersökt vilka metaforer, värdeord och uttryck som användes i de nyhets- och åsiktstexter. Hon menar att tidningarnas gestaltningar var övervägande positiva efter segern i den nationella Melodifestivalen medan gestaltningarna snabbt övergick i att vara negativa efter förlusten i ESC. Först beskrevs bandet bland annat som "schlagerhjältar" men efter förlusten byttes epitetet ut till "fiasko", "flopp" och "haveri".

3.4 Attributionsteorin

En av uppsatsens frågeställningar handlar om identifikation och distansering. För att analysera detta vill vi använda oss av attributionsteorin som är en kognitiv teori inom socialpsykologin, men som också har använts inom statsvetenskap. Vår inspiration kommer från Stefan Höjelids avhandling *Sovjetbilden i nordisk press* (1991) där han har studerat bilden av Ryssland i nordiska medier.

Attributionsteorin handlar främst om hur individer blir tolkare, och tillskriver andra personer olika attribut i form av orsakssamband, för att skapa mening. I vår uppsats blir journalisterna tolkarna som tillskriver aktörerna attribut. Enligt Höjelid, med stöd i tidigare forskning, kan orsakssamband förklaras ur två perspektiv: med dispositionella (interna) faktorer och situationella (externa) faktorer. En aktör tenderar att förklara sitt goda beteende med interna faktorer och sitt dåliga beteende med externa faktorer. En observatör å andra sidan tenderar att göra motsatsen: att förklara någon annans goda beteende med externa faktorer och någon annans dåliga beteende med interna faktorer. Detta kallas för det fundamentala attributionsfelet (Höjelid, 1991:29).

Genom att analysera hur journalister förklarar aktörernas beteende i artiklarna, kan det sägas något om hur journalisterna distanserar eller identifierar sig med de nämnda aktörerna. Exempelvis kan vi påstå att journalisten skapar identifikation om denne

beskriver Loreens vinst i ESC (positivt beteende) beror på hennes talang (intern faktor). Journalisten distanserar sig däremot från Loreen om denne förklarar samma vinst med att hennes team stöttat henne väl (extern faktor).

I ett annat hypotetiskt exempel kan journalisten förklara Anna Bergendahls förlust (negativt beteende) med hennes undermåliga karisma (intern faktor) vilket blir en distansering. Journalisten skapar däremot en identifikation om denne förklarar förlusten med röstfusk och kompiströstning (extern faktor).

Figur 1: Schema för hur vi tolkar attributionsteorin

	Positivt beteende (vinst)	Negativt beteende
(förlust) Interna faktorer	Identifikation	Distansering
Externa faktorer	Distansering	Identifikation

3.5 Sammanfattning

Gemensamt för forskningen är att medier vid vinst publicerar gestaltningar med positiva värdeord och metaforer medan en förlust eller ett oväntat dåligt resultat gestaltas med motsatsen.

ESC och bevakning runtom beskrivs genomgående som en långlöpande berättelse som det enskilda året är en del av och där det finns gemensamma bilder om ett lands karaktär. Den nationella identiteten beskrivs också som en viktig gestaltande komponent. Enligt Alf Björnberg finns en svensk självbild som ett vinnarland av västeuropeisk kultur med stark musikindustri.

Inom sportjournalistik är den nationella identiteten viktig och en del i att skapa den är att konstruera ett "vi" och ett "dem". Forskningen har också visat på att medier genom ordval omvandlar en individuell prestation att gälla ett helt land eller folk.

Alf Björnberg har också identifierat ett flertal teman som svenska medier återkommer till, relaterade till Melodifestivalen och ESC.

4. Metod

Vi kommer i detta kapitel att definiera vilken metod vi använder och varför den lämpar sig bäst för vår undersökning. Vi kommer dessutom att beskriva hur vi utformar metoden efter vårt syfte och hur vi konkret kommer att använda den genom ett analyschema.

4.1 Kvalitativ textanalys

Vi har valt att i vår undersökning använda kvalitativ textanalys, vilket är ett sätt att bryta ner och analysera texten för att identifiera vad den representerar. Vi kommer att göra en systematiserande undersökning, vilken ämnar att ”lyfta fram mening tematiskt och systematiskt”. En stor del av ansatsen handlar om att blottlägga och att definiera aspekter och egenskaper i innehållet, vilket är vårt syfte (Esaiasson et al., 2017:213). Metoden är också välanvänd tillsammans med gestaltningsteorin (Esaiasson et al., 2017:218-220). Att välja redan erkända och beprövade tillvägagångssätt kan ses som en trygghet då detta är vår första akademiska studie.

I undersökningen använder vi kvalitativ textanalys genom att ställa ett antal frågor till samtliga texter. Analysfrågorna (se 4.2 Analyschema) utformas för att besvara syfte och våra frågeställningar. I arbetet läser vi båda samtliga artiklar och sedan diskuterar vi analyser och slutsatser tillsammans.

4.1.1 Alternativa metoder

Vi valde en kvalitativ metod framför den kvantitativa. En undersökning av det senare slaget hade kunnat ge ett mer generaliserbart resultat då ett stort antal analysenheter på ett tydligare sätt möjliggör detta. Detta hade däremot krävt en analys med väldefinierade och mätbara variabler. I vår studie undersöker vi mångtydiga och svårdefinierade begrepp som ”nationell identitet” som är föränderligt, kontextberoende och svårt att operationalisera till mätbara variabler. Eftersom forskningsfältet är relativt tunt på detta ämne försvårar detta även att kopiera redan använda operationaliseringar. För vårt syfte blir därför en kvalitativ metod av mer värde då vi på ett djupare plan kan titta på vilka konstruktioner av den nationella identiteten som faktiskt används.

Det finns framför allt två typer av kvalitativa textanalyser: systematiska och kritiskt granskande (Esaiasson et al, 2017). Inom det sistnämnda ingår metoden kritisk diskursanalys, vilket vi övervägde som en rimlig metod för vår undersökning. Den kritiska diskursanalysen syftar till att blottlägga aktuella diskurser och hur de samspelar med rådande maktstrukturer. I metoden kan man följa ett redan utformat analyschema för att identifiera diskursiva problem (Berglez, 2013:273). Förutom textanalysen handlar diskursanalysen också om en bredare analys över hur de diskursiva problemen uppenbarar sig i institutionella platser i samhället (Esaiasson et al., 2017:215). Detta diskursanalytiska schema blir ett mer induktivt och förutsättningslöst förhållningssätt än vad vi vill göra. Vi vill med vårt syfte undersöka specifika teman och ideologier och vi hävdar att även om en kritisk diskursanalys hade kunnat blottlägga dessa hade det varit en mer omständlig väg att gå.

4.2 Viktiga begrepp

Vi vill definiera centrala begrepp som vi kommer att använda i relation till gestaltningsteorin. Definitionerna är hämtade från Lennart Hellspong och Per Ledins bok *Vägar genom texten: handbok i brukstextanalys* (1997).

Begreppet *tema* har flera betydelser. Hellspong och Ledin menar att ett tema är det som en text inriktar sig på och att man identifierar det genom att fråga vad texten handlar om. Inom tematiken finns flera abstraktionsnivåer, både makrotema (huvudämne) och mikrotema (underämne). Dessa begrepp är relativa och i en text kan ett ämne både vara ett makro- och ett mikroämne. För alla våra undersökta artiklar kan ett makroämne vara ESC. Vi vill dock gå djupare än så i vår analys och identifiera makroämnet för varje specifik artikel som exempelvis kan vara artisternas visuella framtoning. Detta kan annars också ses som ett mikrotema i förhållande till makrotemat ESC. Makroämnen hittas ofta i rubriker och behöver inte tas i uttryck i hela texten. Samtliga mikroteman ska dock knytas an till dessa på något sätt. (Hellspong & Ledin, 1997:117-120).

Ett *värdeord* är ett ord som uttrycker en värdering eller en attityd. Författarna menar att förekomsten av dessa, förutom att visa skribentens ställningstagande, också kan trycka på en ”värdegemenskap som redan finns” mellan skribenten och läsaren (Hellspong & Ledin, 1997:170). Exempel på värdeord är lugn och samspelt som är positiva värdeord, medan hysterisk och egocentrisk är negativa. Dock har samma ord olika betydelser och attityd beroende på kontext.

En *metafor* är enligt författarna ett sätt att med bildspråk göra en jämförelse. Exempelvis går det att beskriva en artist som en ”lysande stjärna”. Metaforen ämnar att betona det som skribenten vill framhäva hos objektet (artisten). En ”lysande stjärna” kan ge positiva associationer då den kan ses som framstående och estetisk tilltalande. Då vill skribenten framhäva detta med hjälp av metaforen som är bildskapande och förenklande (Hellspong & Ledin, 1997:140-141).

För att undvika kodningsproblem vill vi tydligt definiera vad vi menar med *interna och externa faktorer*. Definitionerna har vi kopierat från Stefan Höjelids forskning: (1) Interna faktorer betonar grundläggande drag och karaktärsegenskaper hos aktören. (2) Externa faktorer förklarar orsakssamband med yttre stimuli, utanför aktören (Höjelid, 1991:31).

4.3 Analysschema

Kvalitativa textanalyser handlar om att ställa frågor till texten. Frågorna grundar sig i exempel från metodlitteratur men vi har också ytterligare försökt koppla dem till teori och tidigare forskning (Esaiasson et al., 2015:212, 218-219).

1. Vad är det för typ av text?

- a) Hur är texten formgiven? Finns tillhörande bild? Är det en konventionell journalistisk produkt?
- b) Vilken genre (krönika, nyhet?) Vilket media?

2. Vad handlar texten om?

- a) Vilka makro- och mikroteman förekommer i texten? *Tävlingsregler / Enskilda artisters personer / Artisternas visuella framtoning / Den visuella presentationen av programmet / Läsarnas reaktioner / Spänningsmomentet i tävlingen / Kritik och rättfärdigandet av utformandet av tävlingen och av Sveriges deltagande / Musiken / Historiska referenser / Kritik mot ”nya europeiska länder”*
- b) Vilka värdeladdade ord och metaforer finns?

3. Hur beskrivs artisterna som representerar ”Sverige”?

- a) Med vilket språk, vilka karaktärsdrag och attribut?
- b) Hur beskrivs artisternas resultat och handlingar? Beroende på interna eller externa faktorer?

4. På vilket sätt gestaltas nationen Sverige i artiklarna?

- a) Hur kan man se tendenser till ett skapande av en nationell ”vi”-mentalitet?
- b) Hur kan man se tendenser till ett skapande av en nationell ”dem”-mentalitet?
- c) Går det att hitta spår av den nationella identitet som Björnberg tidigare definierat? Det vill säga där Sverige är ett västeuropeiskt land med framgångsrik musikindustri som står över östeuropeiska länder.

5. Material och urval

Svensk bevakning av Melodifestivalen och ESC har successivt blivit större i kvällspress än i dagspress (Björnberg, 1987:38). Vi anser därför att det är av större relevans att undersöka kvällspress, som främst utgörs av Aftonbladet och Expressen. Innan vi vidare kommenterar vår urvalsprocess vill vi först ge en kortare beskrivning av dessa två medier.

5.1 Aftonbladet

Aftonbladet är en obunden socialdemokratisk kvällstidning som ägs av norska Schibsted Media Group och LO (NE, 2018a).

Eftersom Anna Bergendahls semifinal 2010 inträffade en torsdag har vi valt att titta på tidningarnas räckviddssiffror för vardagar (även lördag som räknas som vardag i räckviddsmätningen) det året, medan vi tittat på söndagstidningens räckvidd år 2012 eftersom Loreens finalvinst skedde på en lördagskväll.

I maj 2010 hade Aftonbladets tryckta tidning räckvidd på 1 121 000 personer på en vardag.

I maj 2012 hade tidningen en räckvidd på 912 000 personer på vardagar samt 913 000 personer på söndagar (TNS Sifo, 2012).

5.2 Expressen

Expressen är en oberoende liberal kvällstidning som ingår i Bonnierkoncernen. Sedan 1997 äger också tidningen Göteborgs-Tidningen (GT) och sedan 1998 Kvällsposten med redaktion i Malmö. Det innebär att de tre tidningarna idag har samordnade bilagor och visst nyhetsmaterial (NE, 2018b).

I maj 2010 var räckvidden en vardag för Expressen/GT/Kvällsposten var 1 003 000 personer. I maj 2012 var den 826 000 personer på en vardag samt 918 000 personer på en söndag (TNS Sifo, 2012).

5.3 Urval och insamling

Vår utgångspunkt är att undersöka mediers gestaltning av tävlingens resultat. Således blir det främst intressant med artiklar publicerade efter själva tävlingen. Vi kommer som sagt att undersöka artiklar i Aftonbladet och Expressen under "semifinalfiaskot" 28 maj 2010 respektive finalvinsten 27 maj 2012. Vi väljer just dessa två år då de representerar en tydlig förlust och en tydlig vinst som är relativt nära varandra i tid.

För att underlätta vår insamling av material väljer vi artiklar från tidningarnas printutgåvor. Vi läser tidningarna från början till slut och ser vilka artiklar som är relaterade till ESC. Att vi inte analyserar webbartiklar kan kanske ses som konservativt då tidningarnas hemsidor var populära vid tidpunkterna, men vi vill försäkra oss om att materialet inte har bearbetats och redigerats i efterhand. Sådana spekulationer kan vi utesluta när vi analyserar printutgåvorna.

Jämförelse mellan de två medierna, Aftonbladet och Expressen, kommer inte att vara av intresse i vår undersökning. Egenskaper som skiljer de olika tidningarna åt hade eventuellt kunna göra att bevakningen skiljer sig från varandra. Ett sådant exempel hade kunnat vara tidningarnas olika politiska profil, däremot bör detta rimligtvis inte påverka bevakningen av ESC. Av naturliga skäl måste vi avgränsa undersökningen och vi bedömer att det väsentliga för oss är att jämföra de två åren, och inte de två medierna.

I vårt urval kommer vi att blanda genrer – både nyhetsartiklar och åsiktstexter. Vi är inte huvudsakligen intresserade av att jämföra genrer mot varandra, men tillsammans bildar de den nyhetsdiskurs som vi vill undersöka. Igen, syftet är att jämföra de två åren och inte genrer.

Vi har tillsammans gått igenom hela printutgåvorna av Aftonbladet och Expressen under totalt fyra datum, två datum och tidningar för varje år. Vi tittade på tidningsutgåvorna från de två nästkommande dagarna efter att tävlingsresultatet tillkännagivits, det vill säga dessa datum:

- 2010-05-28
- 2010-05-29
- 2012-05-27
- 2012-05-28

För att på bästa sätt besvara våra frågeställningar har vi gjort ett urval i två steg. Först för att göra en mer överskådlig analys över ett bredare urval för att sedan vid nästa steg gå vidare med en mer djupgående analys på ett mer koncentrerat antal analysenheter.

Inledningsvis hittade vi totalt 102 journalistiska produkter, inklusive förstasidor, specialsidor och insändare som berörde ESC och/eller den svenska artisten. Vi kategoriserade sedan produkterna efter journalistisk genre och sorterade bort de enheter som varken var nyhetsartikel eller åsiktstext. Kvar var då 52 artiklar (se bilaga 1), 20 stycken från 2010 och 32 stycken från 2012, som vi använde i vårt första urval. Dessa läste vi igenom och där identifierade vi makrotema, vilka står till grund för första delen av resultat och analys (se delkapitel 6.1 Överskådlig temaanalys).

För att som sagt göra en mer djupgående analys koncentrerar vi antalet analysenheter till totalt 14 stycken, där hälften publicerades 2010 och andra hälften 2012. Vi valde att för varje år välja fem nyhetsartiklar och två åsiktstexter för att fånga upp diskursen som sträcker sig över båda dessa genrer. Utifrån dessa kriterier har vi valt ut de texter som är längst och tar mest plats i tidningen. Det som medierna anser vara viktigast bör rimligtvis ta mest utrymme och därför är detta av högst intresse för oss.

Om vi direkt hade gjort det mer snäva urvalet med 14 artiklar hade resultatet blivit mer missvisande då kortare artiklar möjligtvis har andra teman än de längre. Vi ville i så fall inte missa dessa.

Vi kommer att analysera dessa artiklar utifrån analys-schemat och vad vi kommer att titta på är framför allt text (inklusive bildtext) och till viss del även bilder. Hela artikeln

inklusive layout med bilder blir således analysenheten. Textanalysen prioriteras över bildanalysen.

5.3.1 Bortfall och problematik

Av de journalistiska produkter som vi i första steget valde bort fanns ett flertal listor med sammanställda citat från läsare. Genremässigt är de så avvikande från det övriga materialet att vi bedömde att det blir mer jämförbart när vi sorterade bort dem. Alla dessa tillhör temat läsarnas reaktioner, samt någon enstaka som vi kategoriserar som elitpersoners reaktioner där man radat upp tweets skriva av elitpersoner.

Vi har också sorterat bort artiklar som vi anser går för långt ifrån ämnet, exempelvis artiklar som handlar om i vilken svensk arena som ESC ska hållas under 2013. Det handlar om ESC men tävlingens resultat är mycket underordnat. Makrotemat här kan ses som Sveriges värdskap, vilket inte blir en del av analysen. Detta blir en svaghet i vår undersökning då dessa teman inte kommer stå till grund för resultat och analys men fortfarande är en del av mediebevakningen. Av praktiska skäl behöver vi begränsa oss till det material som bäst besvarar våra frågeställningar.

Många andra bortfall var bilder, grafik och förstasidor som inte innehåller mer än rubrik och/eller bildtext. Av formmässiga skäl valde vi också bort dessa.

Det finns faktorer som möjligtvis kan påverka resultatet men som vi inte har undersökt. En sådan faktor är vilka veckodagar som artiklarna är publicerade på. Under 2010 tittar vi på artiklar från en fredag respektive en lördag, medan vi under 2012 tittar på artiklar från söndag respektive måndag. Vilken veckodag det är kan spela roll för hur rapporteringen ser ut, exempelvis kan redaktionella resurser variera beroende på om det är vardag eller helg. Fler samhällsinstitutioner är också öppna under veckodagarna vilket också kan öka nyhetsflödet då. En annan faktor är hur nyhetsläget ser ut under de undersökta perioderna. Vid ett år kanske ESC har hårdare konkurrens med en annan nyhetshändelse, vilket kan påverka rapporteringen och göra den annorlunda från andra år. När vi har läst tidningarna har vi dock inte identifierat någon avsevärt stor nyhetshändelse som vi tror påverkar ovanligt mycket.

5.4 Validitet

Essentiellt för vetenskapen är validitet och reliabilitet, som kan översättas med giltighet och tillförlitlighet. Vi vill i detta avsnitt redovisa för hur vi har resonerat kring dessa begrepp i relation till vår uppsats.

5.4.1 Intern validitet

Intern validitet handlar om att vi mäter det vi verkligen avser att mäta, samt att vi drar välgrundade slutsatser utifrån valda analysenheter. Vi menar att vi har gjort ett strategiskt urval där vi kan jämföra ett år då det svenska bidraget vunnit och ett år då det har förlorat. Detta är av så kallade interna validitetsskäl, vilket betyder att vi jämför ytterpunkterna på den oberoende variabeln, i det här fallet tävlingsresultatet (Esaiasson et al., 2017:155).

Om vi ser tävlingsresultat som oberoende variabel och medierapportering som beroende variabel är det i en jämförande analys intressant att mäta värdet av den beroende

(Esaiasson et al., 2017:104). Dock är det svårt att kvantitativt mäta vår beroende variabel som bland annat tas i uttryck i gestaltningar och nationell identitet. Det sistnämnda begreppet är svårdefinierat och då också svårt att mäta. Ytterligare en svaghet i vår undersökning blir därför att den beroende variabeln mäts genom vår tolkning, vilket kan ge mer subjektiva slutsatser än analyser med redan erkända variabler. Vi är medvetna om vikten av att förhålla sig kritiskt till sina egna tolkningar och att det är ”angeläget att vara medveten om att två forskare med olika erfarenheter kan läsa en och samma text på olika sätt” (Esaiasson et al., 2017:228).

Vidare har vi i viss utsträckning strävat efter homogenitet. Vi har således hållit oss till de två stora kvällstidningarna, haft samma tidsspann efter tävlingen och begränsat oss till printutgåvor samt valt artiklar av liknande längd för att kunna jämföra åren på relativt lika villkor. Mer konkret har vi försökt att reducera bort andra tänkbara variabler som kan skilja analysenheterna från varandra (Esaiasson et al., 2017:92). Dessvärre kan vi inte garantera att andra faktorer kan spela roll. Exempel på detta är tidningarnas politiska färg, textgenrer, andra betydande händelser vid de specifika tidpunkterna eller faktorer som vi inte identifierar. Detta blir en svaghet i vår undersökning, men vi menar att vi av praktiska skäl måste begränsa oss.

5.4.2 Extern validitet

Extern validitet handlar om att generalisera sina resultat. Även om det går att argumentera väl för generaliserbarhet utifrån strategiskt urval utgör det fortfarande en mer osäker grund än slumpmässiga urval och totalurval (Esaiasson et al., 2017:168). Vi kommer med vår undersökning inte kunna uttala oss generellt om svenska medier. Populationen som vi undersöker är svensk kvällspress. Fortfarande blir det dock svårt att generalisera även om kvällspress utifrån urvalet. Bevakningen om ESC kan variera över tid och vi kan inte hävda att våra resultat kan appliceras på samtlig rapportering genom historien.

Ett sätt att generalisera utifrån strategiska urval är att göra upprepade undersökningar. Genom att jämföra våra resultat med tidigare forskning är detta ett sätt att mäta extern validitet. Om resultaten överensstämmer med tidigare forskning är det mer sannolikt att de även stämmer i andra sammanhang.

Som vi tidigare har förklarat bygger vårt urval på två ytterligheter, en vinst och en förlust. Om vi exempelvis skulle hitta liknande uttryck för nationell identitet i båda ytterpunkterna kan vi med stor sannolikhet anta att dessa uttryck även går att hitta i spannet mellan ytterpunkterna. Om värdet av den nationella identiteten varierar går det inte att säga hur det generellt ser ut, men det kan fortfarande finnas indikationer på att den nationella identiteten är beroende av ett tävlingsresultat.

5.4.3 Reliabilitet och vår roll

Med god reliabilitet menar vi att vi mäter utan slumpmässiga och systematiska fel. Helst ska forskningsresultatet vara oberoende av forskaren. Eftersom en stor del av vår undersökning bygger på subjektiv tolkning försvagar detta därför reliabiliteten. Detta har vi tidigare också diskuterat. Vi hoppas däremot att kunna styrka vår systematik med vårt analyschema som tydligt visar vårt tillvägagångssätt. Vidare vill vi också vara

transparenta med våra tolkningar och tydligt samt exemplifierande argumentera för våra resultat.

Självklart vet vi att andra personer med andra referenser och erfarenheter kan göra andra tolkningar. Vi vill därför visa öppenhet kring vilka vi är som tolkare. Vid arbetet av detta är vi två killar (22 och 24 år) med svensk bakgrund. En av oss härstammar från Ulricehamn medan den andra kommer ifrån byn Flyinge utanför Eslöv. Nu bor vi båda i Göteborg. Vi båda studerar på journalistprogrammet vid Göteborgs universitet och jobbar som reportrar på lokaltidningar när det finns tid. Vi båda har ett intresse för Melodifestivalen och ESC, men ingen av oss har bevakat området professionellt.

6. Resultat

Vi kommer i detta kapitel att presentera resultat och slutsatser utifrån uppsatsens syfte och frågeställningar. Totalt delar vi in kapitlet i sex delkapitel. I varje delkapitel börjar vi redogöra för 2010 års resultat och därefter 2012 års resultat. Slutligen avslutas varje delkapitel med en analys utifrån resultaten.

6.1 Överskådlig temaanalys

Vi har inledningsvis gjort en kartläggning över makroteman som förekommer i de 52 texter i det första urvalet. Ett makrotema är, som tidigare nämnt, textens huvudsakliga ämne. I denna analys har vi tagit avstamp i Björnbergs forskning om teman i Melodifestivalen och ESC.

6.1.1 2010 – ”Kommer du avgå nu?”

När vi tittar på vilka makroteman som finns märker vi ett som är mer förekommande. Sju av tjugo artiklar handlar om kritik mot tävlingens utformande, både mot Melodifestivalen och ESC. Nyhetsartikeln *Planen: Europa får mer makt* handlar om ett eventuellt införande av en internationell jury i Melodifestivalen. Främst kommenteras detta av tävlingsarrangören Christer Björkman som i artikeln säger “[v]i vet att programmet och musiken fungerar för den svenska marknaden. Det vi kan förändra är slutet och början, då är det urvalet och poängen det handlar om. Det är där vi måste hitta internationell närvaro som jag ser det idag”. Vidare innehåller många artiklar specifik kritik mot Christer Björkman. I nyhetsartikeln *Vi åkte till Oslo med bästa låten* ställer reportern en direkt fråga till tävlingsarrangören: “Kommer du att avgå nu?”.

I en krönika i Expressen skriver Anders Nunstedt under rubriken *Detta är inte ditt fel, Anna* att artisten själv inte bär skulden för det inträffade. Ansvaret bör i stället läggas på ledningen bakom den svenska Melodifestivalen, i synnerhet Christer Björkman, som måste ändra tävlingsreglerna i den nationella uttagningen för att det ska gå bättre för det svenska bidraget i framtiden. Bland annat skriver Nunstedt:

“Det var ju inte direkt han [Christer Björkman] som skickade “This is my life” till Oslo i vintras, det var svenska folket. “Melodifestivalen” är fortfarande klassisk lördagsunderhållning med både topp och bredd. Behåll den idén, men gör om reglerna. Skippa det där banala telefonröstandet i finalen och överlämna huvudansvaret till exempel till experter.”

Det näst mest förekommande temat är svenska låtskrivare i internationella bidrag som förekom som makrotema i fyra av tjugo artiklar. Här betonas svenskheten, inte minst i nyhetsartikeln *Trots fiaskot – sex svenska bidrag i final* där särskilt rubriken tydligt visar den nationalistiska gestaltningen.

Andra makroteman som vi identifierade är elitpersoner och läsarnas reaktioner, tävlingsregler och det historiska i att Sverige missar finalen för första gången, alltså historiska referenser.

6.1.2 2012 – ”Vi vill ha allt hon står för”

Antalet artiklar är fler under 2012 än under 2010. Måndagen 28 maj gav Aftonbladet till och med ut en extra bilaga om Loreens seger – som de självklart döpte till *Loreenbladet*.

Bilagan passar bra in med resten av rapporteringen som är väldigt präglad av den vinnande artisten. 20 artiklar har makroteman som kretsar kring Loreen och hennes person.

Flera artiklar skriver om när Loreen mötte sin mamma strax efter segern. I artikeln *Jag älskar mamma, min bästa vän* i Aftonbladet 27 maj berättar Loreen vad hennes mamma betyder för henne, och journalisten fångade deras möte vid presskonferensen: mor och dotter kramade om varandra och kysstes inför kamerablixtarna.

Fem av artiklarna handlar om elitpersoner och läsares reaktioner där både kändisar och "vanliga" personer får komma till tals om hur de tog emot Loreens vinst. Nästan uteslutande är det hyllande kommentarer som framförs.

Tre artiklar hade historiska referenser som makrotema. Loreen jämförs med tidigare vinnare av ESC och framför allt ABBA, som i krönikan *Det här är lika stort som ABBA* av Markus Larsson.

Loreen blir dock inte endast hyllad utan ett undantag förekommer, vilket är nyhetsartikeln *SD-toppen i Loreen-blåsväder* där skribenten tar upp sverigedemokraten Björn Söders kritik mot Loreen i sociala medier. Söder kommenterade bland annat Loreens seger med att det inte var Sveriges vinst, vilket han senare förklarade med att han tycker att det är ocharmigt att länderna inte sjunger på sina egna språk. Hans uttalanden stötte på motstånd, bland annat i krönikan *Vi vill ha allt hon inte står för – inte SD*.

Fler makroteman som förekommer i mindre mängd är artisters visuella framtoning och klädsel samt porträtt av upphovsmännen till vinnarlåten.

6.1.3 Analys – ESC en viktig nyhetskälla

Efter att ha analyserat artiklarnas makroteman märker vi flera intressanta saker. Först och främst är antalet artiklar många fler 2012. Vi vågar inte dra slutsatsen att en vinst resulterar i en kvantitativt större bevakning, även om så är fallet under våra undersökta år. Andra faktorer kan spela roll, exempelvis andra nyhetshändelser som konkurrerar om tidningens utrymme. En slutsats blir däremot att ESC-rapporteringen ändå får ta stor plats och är en viktig nyhet under båda åren. ESC är viktigt för svensk kvällspress.

Under 2012 är artistens personfokus mycket mer utpräglat än under 2010. Många artiklar kretsar kring Loreen som person och det finns inte mycket utrymme till kritiska skildringar. Under 2010 finns persongestaltningen med, men mer utrymme ges åt kritik mot tävlingens form, vilket är en gestaltning som nästan inte finns under 2012. Musikprofessorn Alf Björnberg har identifierat båda dessa teman sedan innan och det går därför med sannolika skäl att anta att de är återkommande i rapporteringen av ESC.

Vi hittar också makroteman som Björnberg inte tidigare har identifierat. Dessa är svenska låtskrivare i internationella bidrag och elitpersoners reaktioner. Makroteman som Björnberg hittat men som inte vi hittat är den visuella presentationen av programmet, musiken och kritik mot "nya europeiska länder". Vi kan ännu inte dra

slutsatsen att dessa teman inte alls förekommer, eftersom de fortfarande kan gestaltas genom mikroteman. Denna analys görs i nästa delkapitel.

6.2 Vilka teman förekommer?

Nedan har vi tittat närmre på vilka teman, både makroteman och mikroteman, som förekommer i texterna. Från och med nu redovisas alltså resultaten baserat på de 14 texter, sju från vardera år, som vi har analyserat mer djupgående.

6.2.1 2010 – ”Det krävs nya tag”

Fyra av sju undersökta artiklar har kritik mot utformandet av tävlingen som makrotema. Mycket av kritiken gestaltas också i samband med temat tävlingsregler. En liten del av kritiken riktas explicit mot artisten Anna Bergendahl. I stället läggs desto mer fokus på den svenska producenten Christer Björkman. I krönikan *Detta är inte ditt fel, Anna* skriver Anders Nunstedt att ”Christer Björkman & co måste agera. Eller erkänna sitt ansvar för fyra raka fiaskon och avgå”. Nyhetsartikeln *Planen: Europa får mer makt* drar slutsatsen att Melodifestivalen måste reformeras och att en internationell jurygrupp borde få mer inflytande i att välja det svenska bidraget. Även i krönikan *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* föreslår Markus Larsson att Melodifestivalen görs om. Han skriver att “[d]et krävs nya tag, nytt blod, definitivt en ny jurygrupp som silar fram bidragen och kanske också en ny organisation”. I *Röststrulet sänkte Anna* kritiserar tekniken då flera norska tittare inte kunnat rösta på 18 sekunder under Anna Bergendahls framträdande, vilket i artikeln beskrivs som eventuellt bidragande till hennes förlust.

Två nyhetsartiklar fokuserar på Anna Bergendahls person. *Annas tårar efter fiaskot* handlar om hur SVT får krishantera Bergendahls reaktioner efter förlusten. Artistens känslor betonas, exempelvis i formuleringen “[d]irekt efter att sändningen var över bröt hon ihop bakom kulisserna. Hon flydde gråtande in i ett rum där hon sedan stängde in sig”. Detta går också tydligt att se i *Här bryter hon ihop*. I ingressen står “[h]är torkar Anna Bergendahl tårarna efter förlusten i direktsändning. I går natt stängde hon in sig i logen och fick stort stöd av hennes närmaste”. I anslutning till artikeln finns det också en stor bild på en gråtande Anna Bergendahl. Dessa artiklar är skrivna i en tydligare reportageform med mer närvaro och miljöbeskrivningar, än de övriga texterna.

Ett mikrotema som förekommer genomgående i samtliga artiklar är historiska referenser. Ofta används de kortfattat för att sätta årets prestation i ett jämförande sammanhang. Bland annat jämförs Bergendahls resultat med tidigare svenska deltagare som Charlotte Perrelli 2008 och The Ark 2007 som i *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* också värderas som dåliga år för Sverige. I nyhetsartikeln *Annas tårar efter fiaskot* inleds brödtexten med “[f]ör första gången sedan 1958 missar Sverige finalen i Eurovision Song Contest”. Till samma artikel bifogas också en lista över samtliga svenska finalister genom tiderna där året 2010 är inringat följt av texten “ingen finalist”. I samtliga artiklar, bortsett från *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen*, understryks just detta – att det är första gången då ett svenskt bidrag inte deltagit i finalen av ESC.

I sparsam utsträckning kommenteras musiken, men i två artiklar nämns musiken specifikt. Markus Larsson skriver i sin krönika att han är imponerad av Bergendahls

finalversion av ”This is my life” medan Bert Karlsson, i nyhetsartikeln *’Han måste avgå’*, menar att “Anna Bergendahl är bättre än låten”.

I ett par artiklar finns temat spänningsmomentet i tävlingen med. I båda fallen har journalisten velat få fram hur känslan var hos Anna Bergendahl och den svenska delegationen i green room när resultatet presenterades. I *Annas tårar efter fiaskot* står det bland annat att “[n]är bara en plats återstod skakade Anna av nervositet och pulsen var skyhögt”. Återkommande i rapporteringen är att pressen på Bergendahl var väldigt stor vilket journalisterna också vill förmedla.

I enstaka artiklar finns också temana läsarnas reaktioner, artistens visuella framtoning och kritik mot “nya europeiska länder”. I de analyserade artiklarna är läsarnas reaktioner negativa och används i samband med kritik mot utformandet av tävlingen. I *’Han måste avgå’* har Aftonbladet utformat en digital omröstning där frågan är “ska Christer Björkman avgå?” vilket också motiverar ingressen där det står “[n]u kräver svenska folket Björkmans avgång”.

Ett tema som inte förekommer alls är den visuella presentationen av programmet.

6.2.2 2012 – ”Jag fick gåshud i kväll”

Ett makrotema som förekommer i sex av sju artiklar är artistens person. Artiklarna har olika ingångar men stort fokus ligger på Loreen som artist, som privatperson samt hennes karriär och prestation. Både i Aftonbladets *Så blev liten den största* och i Expressens *Loreenstående* framhävs artistens privatliv. I den förstnämnda artikeln får artistens bror berätta om hur hon var som liten till en stor bild av Loreen som barn. I den sistnämnda artikeln framhävs hennes relation med sin mamma, som bland annat lyder “[h]on kom till Baku i onsdags för att stötta Loreen, som beskriver henne som sin bästa vän”.

”*Det här har jag drömt om länge*” har historiska referenser som makrotema, ett tema som agerar mikrotema i samtliga andra texter. Detta syns mest i form av att vinsten beskrivs som historisk och efterlängtd. I den nämnda artikeln står det att “[d]et tog 13 år för Sverige att hämta hem segern igen”. I flera andra artiklar jämförs Loreen med tidigare vinnare. Inte minst i Markus Larssons krönika *Det här är lika stort som ABBA* där han likställer Loreens vinst med den svenska gruppens ESC-vinst 1974.

Flera artiklar innehåller elitpersoners reaktioner då de får uttala sig om Loreens vinst. Personerna är antingen personer kopplade till ESC eller till Loreens liv. I *Välkommen i klubben* får tidigare svenska ESC-vinnare hylla Loreen. Till exempel säger Richard Herrey att “[j]ag fick gåshud i kväll. Hon är hur värdig som helst med en egen stil, pondus och auktoritet”.

I fem artiklar kommenteras musiken, i det här fallet vinnarlåten “Euphoria”. I Markus Larssons krönika *Det här är lika stort som ABBA* skriver han att Loreens låt “hade allt” och beskriver den som “[e]n enkel och slagkraftig refräng som slår lika brett som McDonalds. En produktion som, med den här tävlingens mått, känns modern.” I *Europa runt i 1:a klass* jämför Anders Nunstedt låten med verk av de svenska artisterna Robyn och Kleerup.

Spänningsmomentet är ett mikrotema som förekommer i fyra artiklar, dock i begränsad utsträckning. Främst används det för få dramaturgisk närvaro i texten. I *Segrarsmaljet: Stal shownen från tupparna* skriver skribenten om hur Loreen satte i halsen under juryrepetitionen och osäkerheten kring hur det skulle påverka poängsättningen eller inte. Det står att “[f]örst efter finalkvällens framträdande får hon veta om hon lyckades, när juryns och tittarnas röster räknas samman och redovisas”.

Ytterligare ett mikrotema är tävlingsreglerna som endast förekommer i *“Det här har jag drömt om länge”* som beskriver hur producenten Christer Björkman förändrat tävlingsupplägget för Melodifestivalen och att det eventuellt har bidragit till den svenska vinsten.

Artistens visuella framtoning förekommer som mikrotema i två artiklar. I *Segrarsmaljet: Stal shownen från tupparna* står det till exempel att “[I]uggen är kortare än på länge och Europa får en sällsynt chans att titta den svenska stjärnan djupt i ögonen (...) när Loreen spänner ögonen i kameran. Och bränner av ett leende”.

Teman som inte förekommer är läsarnas reaktioner, kritik och rättfärdigandet mot utformandet och deltagandet, den visuella presentationen av programmet samt kritik mot “nya europeiska länder”.

6.2.3 Analys – ESC-historien historiskt viktig för kvällspressen

Ett tema som förekommer i samtliga undersökta artiklar är historiska referenser. Främst används det som ett mikrotema för att jämföra det aktuella årets prestation med tidigare resultat. Under 2012 blir historiska referenser makrotema i en artikel. Vi drar slutsatsen att den historiska vinkeln är essentiell och en viktig beståndsdel för svensk kvällspress bevakning av ESC. Detta överensstämmer med Mari Pajalas (2007) forskning där hon menar att ESC-rapporteringen i Finland är ett långlöpande narrativ och att det enskilda året inte ses separat utan som en del av en pågående berättelse där nationen är en karaktär. Utifrån vår analys kan detta alltså även appliceras på svensk kvällspress.

Det dominerande makrotemat under 2010 var kritik mot utformandet av tävlingen samt mot svenskt deltagande. Detta förekom dock inte alls i de undersökta artiklarna under 2012. Igen visar Pajala i sin forskning att finska medier ifrågasatte nationens deltagande under ett förlustår. Vi drar slutsatsen att ett negativt resultat bidrar med kritik mot regler och form medan en vinst inte gör det. Då framhävs i stället i viss mån positiva förändringar som har gjorts och som nu påverkar resultatet.

Fokus på artistens person hittas under båda åren, dock är det betydligt större under vinståret 2012 då nästan samtliga texter handlar om Loreen. Under detta året går medierna också djupare in på artistens privatliv, visuella framtoning och tidigare karriär. Hennes familj får också uttala sig. Slutsatsen blir att vinstårets rapportering har en mycket större del av personifiering gentemot den tävlande artisten än vad förlustårets rapportering har.

Musiken kommenteras under båda åren, men i sparsam utsträckning, vilket också Alf Björnberg visade i sin forskning. Däremot är musiken mer beskriven under vinnaråret

än under 2010. Uteslutande är det positiva beskrivningar av "Euphoria" medan Bergendahls "This is my life" får blandad mottagning. En slutsats är att musiken förekommer som tema, men inte i första hand.

Temat spänningsmomentet förekommer också under båda åren. Det används också på ett liknande sätt, beskrivande scener om hur det var för artisterna i green room när poängen och resultaten presenterades. Överlag används dessa gestaltningar alltså mer beskrivande för att skapa närvaro än att vara riktiga makroteman i texterna. Detta tema verkar vara en konstant del av ESC-bevakningen för att försöka återskapa nervositeten och spänningen som rådde i tävlingen och som ett sätt att dramatisera journalistiken och därmed också göra den mer läsvärd.

Ännu ett konstant inslag är reaktioner, både från läsare och elitpersoner. Detta förekommer under båda år och ger journalisten chans att uttrycka recenserande kommentarer. Vi ser ingen tydlig skillnad i temats mängd under de två åren. Reaktionerna är dock mer kritiska under förluståret och mer hyllande under vinståret.

Ett tema som inte förekommer alls är den visuella presentationen av programmet, vilket är rimligt utifrån Björnbergs forskning som menar att detta tema främst förekom när tv-mediet var nytt. Numera är tekniska bildlösningar inte längre lika relevant och därför är temat inte längre en del av svensk kvällspress ESC-bevakning.

I det manifesta finns inte heller kritik mot kompiströstning och endast vid enstaka tillfällen förekommer kritik mot "nya europeiska länder".

6.3 Vilka värdeord och metaforer förekommer?

Här presenteras de värdeladdade ord och metaforer i förhållande till ESC som förekommer i artiklarna. Det handlar inte om artisterna i första hand då nästa delkapitel är mer ingående om dem.

6.3.1 2010 – "Superflopp" och "schlagerfiasko"

Föga överraskande är att i princip samtliga värdeord om Anna Bergendahls finalmiss är negativt laddade. Ordet "fiasko" förekommer flera gånger vilket visar på att resultatet målades upp som en rejäl missräkning. Ett par gånger skrivs det också att förlusten var historisk vilket spär på bilden av att varje upplaga av ESC är som ett led i en löpande berättelse. I *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* frågar sig Markus Larsson exempelvis "[v]em fan vill ge ansikte åt ett historiskt fiasko?". I samma text använder Larsson också flera metaforer. För att visa på oron hos både delegationen och publiken när Sverige inte ropades upp som en av finalisterna refererar han till dålig lukt, som "[d]et osade bränt och varg och blöt buffelhud och 200 öppnade burkar med surströmming".

Nästan samtliga uttryck är väldigt kraftfulla och dramatiserande som exempelvis "superflopp" och "schlagerfiasko". I *Annas tårar efter fiaskot* beskrivs tiden i green room som "plågsam tortyr" och Anders Nunstedt skriver i krönikan *Detta är inte ditt fel, Anna* att man borde "bojkotta skiten".

I efterdyningarna av den missade finalplatsen beskriver man att Anna Bergendahl och den svenska delegationen var "i chocktillstånd", "kris" och att "hoppet är ute" vilket tyder på att varken de eller pressen hade räknat med förlusten. Med de kraftiga uttrycken, och de kanske överdimensionerade orden, visar det på att ESC ses som ett viktigt och prioriterat ämne samt något att bry sig om.

6.3.2 2012 – "Bragd" och "utklassning"

Ett värdeord som förekommer i nästan samtliga artiklar för att beskriva Loreens vinst är "succé", som dels skrivs ensamt men som också används också som prefix och suffix. I *Så blev liten den största* beskrivs finalen som "succénatten". I *Europa runt i 1:a klass* benämner Anders Nunstedt finalen som "världssuccé", vilket också betonar att den svenska vinsten kan bidra till internationell framgång utöver den europeiska.

Vidare kryllar artiklarna av positivt laddade värdeord och metaforer. Ett axplock av dessa är "triumf", "bragd", "utklassning" och "jordskredsseger". Precis som under 2010 beskrivs året som "historiskt" vid ett flertal tillfällen, men här i positiv bemärkelse.

Dock är beskrivningarna inte endast positiva. Medan Loreen och hennes vinst beskrivs med en konsekvent hyllande ton, så blir det också i vissa tillfällen en kontrast mot ESC överlag som får sig ett par kängor. Markus Larsson skriver, i *Det här är lika stort som ABBA*, att Loreen är den enda i Melodifestivalen som tog tävlingen på allvar jämfört med "resten av cirkusen", vilket ger ett nedlåtande intryck gentemot tävlingen. På samma sätt resonerar Anders Nunstedt i *Europa runt i 1:a klass* där han menar att Loreen är "mer än ett schlagernummer" och att bidraget går utanför den "slitna gamla Eurovisionmallen", vilket också visar en nedlåtande syn gentemot schlagerkulturen.

6.3.3 Analys – Från "bojkotta skiten" till "världssuccé"

En tydlig slutsats är att rapporteringen skiljer sig från år till år, men klart är att både nyhetsartiklar och åsiktstexter om ESC formges med värderande uttryck. Under förluståret 2010 genomsyras artiklarna av negativa värdeord och metaforer medan vinståret 2012 resulterade i hyllningar och positiva värdeord. Detta överensstämmer med tidigare forskning från Pajala (2007) och Nyberg (2011).

Det går att ana en dubbelmoral angående hur ESC gestaltas. Under 2012 beskrivs schlagerkulturen och ESC med en hånfull ton och något som har låg status. Samtidigt beskriver samma medier tävlingen 2010 som att det är väldigt plågsamt att förlora tävlingen och viktigt att inte göra det.

Intressant är att båda åren beskrivs som "historiska". Detta kan bero på att åren faktiskt sticker ut resultatmässigt, men det kan också handla om ett fokus på ESC som en lång berättelse som det enskilda året är en del av, vilket relaterar till Pajalas (2007) forskning.

6.4 Hur beskrivs artisterna?

I detta delkapitel analyserar vi hur Anna Bergendahl och Loreen porträtteras i artiklarna.

6.4.1 2010 – "Det har varit mycket tårar"

I gestaltningen av Anna Bergendahl är hennes ålder en viktig beståndsdel. I flera artiklar beskrivs artisten som ung och det framhävs att hon endast är 18 år. I *Detta är inte ditt*

fel, Anna skriver Anders Nunstedt att "lilla Anna var bra igår", och i *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* beskriver Markus Larsson henne som "unga Anna". Båda dessa beskrivningar kan tolkas som förminskande och ett omyndigförklarande av artisten. I samma krönika menar Larsson att det vore "hjärtlöst" att beskylla henne för nederlaget. I *Röststrulet sänkte Anna* får läsaren veta att Bergendahl hoppar in i "familjens bil", vilket också betonar hennes ungdom.

Överlag beskrivs Bergendahl som svag och blottad. I *Här bryter hon ihop* finns bland annat ett par beskrivningar om hur det såg ut när hon mötte pressen: "hon kommer ut i kylan, nysminkad och invirad i en svensk flagga" samt "hon tar sig fram på gruset med sina höga klackar och i armkrok med Melodifestivalgeneralen Christer Björkman". Sammantaget är uppfattningen att skribenten verkar vilja föra fram en känsla av att tycka synd om Bergendahl i stället för att beskylla henne för den uteblivna finalplatsen. Artistens känslor är viktiga för gestaltningen av henne. På flera bilder gråter hon eller har en bister min. I *Här bryter hon ihop* berättar också delegationsmedlemmen Mattias Carlsson att "[h]on inte klarar av att göra 17 intervjuer. Det är för jobbigt" samt att "[d]et har varit mycket tårar". Samma tendenser finns i *Annas tårar efter fiaskot*, vars rubrik tydligt visar den känslomässiga gestaltningen. I artikeln beskrivs hon som "tårögd" samt att hon "bröt ihop".

I två av artiklarna, *Här bryter hon ihop* och *Detta är inte ditt fel, Anna*, använder man stora bildlådor där fotografierna förmedlar en känsla av att vara smygtagna genom den fönsterruta som Bergendahl sitter bakom. Det är troligtvis också ett led i att framställa henne som ensam, skärrad och att hon egentligen bara vill vara ifred. I *Annas tårar efter fiaskot* berättar låtskrivaren Bobby Ljunggren att "[h]on [Bergendahl] behöver allas stöd nu. Det här är inte lätt."

I viss utsträckning får Bergendahl även en del goda omdömen, och då framför allt hennes musik. I *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* ger Markus Larsson artisten beröm i och med att han skriver att "finalversionen av 'This is my life' var imponerande". I *'Han måste avgå'* menar Bert Karlsson att "Anna Bergendahl är bättre än låten" och argumenterar således för hennes person.

6.4.2 2012 – Loreen är "bra på riktigt"

Positivt laddade gestaltningar av Loreen är genomgående i artiklarna. En beskrivning av artisten som förekommer i majoriteten av texterna är att hon är "unik". I *Välkommen i klubben* säger Charlotte Perrelli att det är "[k]ul att något så unikt går hem". I samma artikel menar att Richard Herrey att hon är "hur värdig som helst med en egen stil". Också i båda krönikorna, *Europa runt i 1:a klass* och *Det här är lika stort som ABBA*, beskrivs Loreen som "unik".

Utöver det unika finns också en tendens att beskriva artisten som övernaturlig. Främst syns detta i krönikan *Det här är lika stort som ABBA*. Loreen målas upp som mystisk och Larsson frågar sig om hon "mediterade och hämtade kraft i trollskogen?" samt "[f]rågan var om Europa skulle bli lika förhäxade som de svenska tv-tittarna". I början skriver Larsson att "[s]agor och succéer måste börja någonstans" – det är som att han tänker att en sådan perfekt artist och låt egentligen inte ska kunna förekomma i Melodifestivalen.

Flera gånger argumenteras det för att Loreen är av högre kvalitet än vad som vanligtvis hittas i Melodifestivalen och ESC. Att hon inte följer mönstret från tidigare svenska ESC-artister, vilket målas upp som något positivt, märks också i *Europa runt i 1:a klass*. Där skriver Anders Nunstedt att Loreen och hennes musik bör liknas vid kritikerrosade artister som Robyn och Kleerup i stället för Sanna Nielsen och Eric Saade som tidigare har representerat Sverige i ESC. I *Välkommen i klubben* jämförs hon med tidigare svenska vinnare och i *Det här är lika stort som ABBA* samt i *Europa runt i 1:a klass* jämförs hon med just ABBA. I den senare nämnda krönikan sätter skribenten stort hopp till internationell framgång för artisten, varpå han också kanske liknar henne med svenska artister som blivit internationellt framgångsrika. På flera bilder är Loreen inkläppt framför europeiska kartor och porträtteras som en erövrare.

I nyhetsartikeln *Segrarsmaljet: Stal showen från tupparna* citeras krönikören Markus Larsson där han menar att “[m]usiken är minst sagt mer Björk och Rihanna än Kikki, Bettan & Lotta”, vilket också premierar den internationella framgången före den nationella. Skivbolagschefen Björn Lindborg säger att Loreen är en “riktigt artist” samtidigt som Anders Nunstedt i sin krönika beskriver låten som “bra på riktigt”. Detta visar ett synsätt där schlagerkulturen ses som fulkultur vilken Loreen har för hög kulturell status för.

I flera fall beskrivs Loreen också som “stjärna”. I *Segrarsmaljet: Stal showen från tupparna* skrivs det bland annat att “Europa får en sällsynt chans att titta den svenska stjärnan djupt i ögonen”, i *Så blev liten den största* benämns hon i bildtexten som “stjärna” och i *Välkommen i klubben* drar Carola Häggkvist till med epitetet “världsstjärna”. I samtliga fall betonas även här hur unik Loreen är i sitt slag, och med Carolas uttalande kommenteras återigen fixeringen av att nå internationellt erkännande.

Inte endast krönikörerna och intervjupersonerna hyllar Loreen, utan även nyhetsartiklarnas skribenter. Det finns en informell ton riktad direkt till artisten. I *Välkommen i klubben* skriver skribenten “[n]u är du en av de Big Five, Loreen!” och syftar på de fem svenska bidrag som vid tidpunkten vunnit ESC. I *Loreenastående* inleds ingressen med “[w]ow, Loreen!”. Även ordleken i rubriken visar skribentens brist på neutralitet i samband med artistens prestation och vinst.

Det är även mycket skrivet om Loreens professionalitet. I *Loreenastående* lyfter man att repetitionerna till en början var skakiga, men när det väl var dags för den direktsända finalen så var hon som “bäst när det gäller”. Hennes hängivenhet märks också i *Segrarsmaljet: Stal showen från tupparna* där skribenten skriver att Loreen “levde i en egen bubbla, valde aktivt att inte ta del av skriverier om tävlingen”. På samma tema skriver Anders Nunstedt i *Europa runt i 1:a klass* om att hon är en hårt arbetande musiker som tar sitt artisteri på allvar: “på några få singlar har Loreen omsorgsfullt mejslat ut ett sound som känns igen direkt. Hon framstår inte alls som en one hit-wonder”. Sammantaget framställs Loreen som en engagerad artist som är noggrann i arbetet när det gäller hennes karriär – hennes musik och framträdanden är ingenting som görs i en handvändning.

En ytterligare gestaltning är den känslomässiga. Loreens lyckliga känslor framhävs. Ofta ler hon på bild, men tämligen sällan citeras hon direkt för att beskriva sitt känsloläge. Ett undantag är *Loreenastående* där hon citeras med “[d]et var så mycket känslor. Jag kände så mycket att tiden stannade”. Flera gånger berörs artistens privatliv. I flera artiklar finns bild på hennes mor, i en finns bild på hennes före detta pojkvän och både hennes mamma och bror får uttala sig om Loreen.

6.4.3 Analys – Lilla Anna / Unika Loreen

Under båda åren porträtteras artisterna på stora bilder och personfokuset är tydligt. En ytterligare gemensam aspekt är sympatin som försöker förmedlas gentemot artisterna. Under förluståret gestaltas Anna Bergendahl som ung, svag och emotionell medan Loreen under vinståret gestaltas som originell, professionell och familjekär. En slutsats blir att artisterna tillskrivs egenskaper som konsekvent återanvänds genom bevakningen. Under förluståret är egenskaperna mer kraftlösa medan vinstårets egenskaper är mer resoluta. Vi kan dock inte påstå att egenskaperna är negativt respektive positivt värderande beroende på tävlingsresultat. Det går heller inte att dra slutsatsen att just de egenskaper som vi har identifierat korrelerar med samtliga vinst- och förlustår. Rimligtvis bör dessa egenskaper också vara beroende av artistens individ.

Känslorna är en viktig beståndsdel för bevakningen både under 2010 och 2012. Anna Bergendahls tårar porträtteras och betonas både i bild, rubrik och brödtext. Detta liknar vad Mari Pajala (2007) kom fram till i sin forskning angående det finska bidraget 2002 som också resulterade i en sämre placering. För Loreen betonas i stället positiva känslor, ofta ler och skrattar hon på bild. En slutsats är att artistens känslor är en betydande del av ESC-rapporteringen. Viktigt att poängtera är att båda artisterna är kvinnor och att det kan finnas en genusaspekt som vi inte har undersökt, det vill säga att känslogestaltningar kanske är extra förekommande i porträtt om kvinnor.

En skillnad vi ser är att fokus på personen och dennes bakgrund tar ännu större plats under vinståret. Mer utrymme ges åt artistens nära och kära än vad som görs under 2010. Dock nämns även familjen under förluståret. Därför kan vi anta att artistens familj är av intresse för persongestaltningarna. Återigen kan det finnas en genusaspekt här som vi inte kan analysera utifrån vårt material.

Som vi tidigare har visat är historiska referenser viktiga i rapporteringen, inom detta är jämförelser viktiga. Vad vi ser är att Loreen inte enbart jämförs med artister inom schlagerkulturen utan även stora internationellt framgångsrika artister. I jämförelserna skapas också en distans mellan schlagerkulturen och Loreen där slutsatsen blir att hon är av högre kvalitet eller för finkulturell för genren och hon beskrivs ofta som unik. Detta syns inte under 2010. Anna Bergendahl jämförs endast med tidigare svenska bidrag och då de som inte har uppnått ett förväntat resultat. En slutsats blir att artister som medverkar i ESC sätts i en särskilt kontext, antingen som lyckad eller misslyckad tillsammans med andra lyckade och misslyckade artister. Rimligt är att detta kan bero på tävlingsresultatet, men det går inte att utesluta att det finns andra bakomliggande faktorer. Det går att resonera kring att en vinnande artist fortfarande hade kunnat ses som misslyckad om dess prestation eller person inte var allmänt accepterad.

6.5 Vad beror resultatet på?

I detta delkapitel analyserar vi hur medierna konstruerar orsaken till tävlingsresultatet för varje år. Detta gör vi främst med hjälp av attributionsteorin som vi har beskrivit tidigare.

6.5.1 2010 – ”Jag röstar inte fram vinnaren, det där är ju bullshit”

En tydlig extern faktor till resultatet och som förekommer i fyra av sju undersökta artiklar är brist på kompetens inom den svenska uttagningen i Melodifestivalen. Som huvudperson för kritiken står tävlingsproducenten Christer Björkman, men även SVT och tävlingens struktur beskylls. I *'Han måste avgå'* har Aftonbladet ställt en webbfråga till läsarna med den hårdvinklade formuleringen “[s]ka Christer Björkman avgå?”, vars resultat sedan lägger grund för den kritiska rubriken. Citerade källor argumenterar för producentens avgång men även reportern formulerar sig på ett skeptiskt sätt inför en fortsatt karriär inom schlageren när denne skriver ”[t]rots bottennoteringen är han sugen på att fortsätta”.

I artikeln *Planen: Europa får mer makt* får Björkman frågor om hans skuld och krav på avgång, men i de efterföljande svaren slår han ifrån sig kritiken och skyller på andra faktorer. Till exempel säger han att “[j]ag väljer inte låtarna och jag röstar inte fram vinnaren, det där är ju bullshit”. Han säger också att han bara är “anställd för att göra bra underhållnings-tv”. Här finns alltså en konflikt i att medier, och kanske också gemene man, anser att Christer Björkman är högsta ansvarig för tävlingsmomentet, medan han själv endast anser sig ansvara för själva produktionen. Det befasts också med att andra SVT-aktörer som citeras i texten, programbeställaren Martin Österdahl och projektledaren Thomas Hall, inte får några kritiska frågor utan endast får kommentera hur tävlingen ska förändras.

I krönikan *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* ges en mängd olika orsaker till förlusten. Skribenten Larsson menar att det är “hjärtlöst och idiotiskt att skylla nederlaget på Bergendahl”. I stället ger han skulden till SVT, Björkman men även svenska folket kritiseras för att ha röstat fram fel låt till ESC. I samma text menar Larsson att andra länders bidrag var starkare än det svenska och skyller delvis också på hård konkurrens. Denna orsak beskrivs också i *Här bryter hon ihop* där det står att Bergendahl mötte “sylvass konkurrens” och i ett citat säger hon själv att “det var ett tufft startfält”.

I *Röststrulet sänkte Anna* menar skribenten att förlusten kan ha berott på ett fel i röstsystemet, vilket alltså också blir en extern faktor i relation till artisten.

Sammantaget beror 2010 års förlust på externa faktorer i förhållande till Anna Bergendahl. Ett undantag hittar vi dock i artikeln *Annas tårar efter fiaskot*. Texten fokuserar på Bergendahls känslor efter resultatet och prestationen beskrivs som ett misslyckande: “Bergendahl bröt i natt ihop och grät efter att ha misslyckats med att ta Sverige till final.” Det är alltså hon som har misslyckats, inte exempelvis den svenska produktionsledningen, vilket hävdas i andra artiklar. Vidare ställer reportern en uttrycklig fråga till artisten: “[v]ad vill du säga till svenska folket efter den här kvällen?” Underliggande finns här ett ansvarsutkrävande gentemot artisten och på så sätt är det hennes ansvar och skuld att bidraget åkt ur tävlingen.

6.5.2 2012 – ”Loreenastående!”, ”vi vill ha mer!”

Sex av sju texter förklarar 2012 års vinst med interna faktorer, det vill säga att det goda resultatet beror på Loreen och hennes personliga egenskaper. Ett tydligt undantag finns i artikeln ”*Det här har jag drömt om länge*”. Där står återigen Christer Björkman i rampljuset och texten menar att hans hårda arbete har tagit Sverige till vinst, som exempel finns bland annat att han infört en internationell jury och låtit den vara med i den svenska uttagningen. Det framgår också att det var Björkman som fick Loreen att ställa upp i och med att han själv säger att ”resan startade redan i juni förra året med låten, hitta artisten, övertyga Loreen och sedan iscensätta numret”. Även Loreen, som i andra artiklar är vinstens orsak, citeras för att argumentera för Björkmans förtjänst: “[j]ag älskar mitt team jag jobbar med, hade inte varit här utan dem”.

I *Europa runt i 1:a klass* beskrivs låten som betydande för vinsten. Krönikören Anders Nunstedt menar att “[d]en är redan en hit i Europa, med potential att bli en världssuccé”. Däremot är han inte sen med att starkt koppla ihop låten med artisten, då hon är unik och att låten är hennes ”utmjlsade sound”.

I resterande texter är Loreen och hennes personliga egenskaper den absolut dominerande orsaken till vinsten. I *Det här är lika stort som ABBA* skriver Markus Larsson uttryckligen att succén i första hand inte berodde på låten utan på Loreen som artist och person. Han skriver att ”det var hennes utstrålning och person som gjorde det. Det var hon som gav ’Euphoria’ själ och värme och hjärta och liv.” I grunden betyder detta att om någon annan hade framfört låten så är det inte säkert att framgången hade blivit lika stor. Samma anledning ges i *Välkommen i klubben* där tidigare ESC-vinnare kommenterar. ”Du [Loreen] har vad som krävs och du levererar sång och musik med stor integritet, kärlek och frihet som gör mig så nyfiken på dig. Vi vill ha mer!” säger exempelvis Carola Häggkvist. Här framhävs igen hennes personliga egenskaper som betydande. I *Loreenastående* lyfts också Loreens utstrålning fram som en bidragande orsak till vinsten. Tack vare den lyckades hon att hänföra en stor publik och vinna röster på det: “[m]ed ett felfritt framträdande charmade hon hela Europa och slog konkurrenterna stort.” Det var alltså hon som lyckades bäst och hon som vann över konkurrenterna.

6.5.3 Analys – Från Björkmans fiasko till Loreens vinst

Vi har hittat tydliga skillnader mellan åren. Det är märkbart att förlusten beskrivs i huvudsak med externa faktorer i relation till artisten medan vinsten i huvudsak förklaras med interna faktorer i relation till artisten, även om det finns artiklar som avviker.

Utifrån attributionsteorin kan vi alltså hävda att svensk kvällspress under båda de undersökta åren gestaltar artisterna med identifikation. Enligt teorin borde Bergendahls interna faktorer beskyllas om vi tolkar förlusten som ett negativt beteende och om medierna hade velat distansera sig från henne. Men så är inte fallet. Under 2012 förklarar medierna faktiskt vinsten huvudsakligen beroende på artistens interna faktorer.

Slutsatsen blir att svensk kvällspress i huvudsak gestaltar artister som representerar Sverige med identifikation – och inte distansering – oberoende av resultat. Vid förlusten förklaras det med externa faktorer som tävlingsstruktur och hård konkurrens medan

vinsten förklaras med interna faktorer som talang och hårt arbete. Det blir svårt för oss att generalisera resultatet till samtliga år, men rimligtvis borde alltså svensk kvällspress gestalta artisterna med identifikation. Vi kan anta detta eftersom vi har undersökt två ytterpunkter. Om medierna identifierar sig med Bergendahl år 2010 borde de också göra det med andra artister, vars tävlingsresultat är bättre. Vi kan dock återigen inte garantera att andra faktorer också spelar roll, exempelvis att Bergendahl är kvinna eller har ett utseende som kan läsas som "traditionellt svenskt" då hon är vit och blond. Detta kan spela roll för viljan att vilja skapa ytterligare identifikation, något vi inte har undersökt i denna studie.

6.6 Nationell identitet

I följande delkapitel analyserar vi hur den svenska nationella identiteten tar sig uttryck under respektive år.

6.6.1 2010 – "Alla andra bidrag med svenska låtskrivare gick till final"

Anna Bergendahl beskrivs konsekvent genom bevakningen som en representant för nationen Sverige, framför SVT vilket formellt är det korrekta. Det finns både exempel där "Sverige" blir metonym för Bergendahls bidrag, alltså att man byter ut artisten eller låten mot "Sverige", och exempel där artisten själv är en aktör som representerar landet.

Att använda "Sverige" som metonym förekommer i relativt liten utsträckning. Ett exempel är i *Röststrulet sänkte Anna* där det står att "[n]orskt röstningsstrul kan ha kostat Sverige finalplatsen". Denna formulering beskriver det som att det är nationen som inte kommer att delta i finalen. Liknande gestaltning finns i *Annas tårar efter fiaskot* där det står att "[f]ör första gången sedan 1958 missar Sverige finalen i Eurovision Song Contest". Försvenskningarna ser ofta ut som det sistnämnda exemplet där "Sverige" används för att sätta bidraget i ett historiskt sammanhang, utan att explicit benämna Anna Bergendahls framträdande som "Sverige".

Betydligt vanligare är det att beskriva artistens förlust och att samtidigt betona artistens egenskap av svenskhet. I *'Han måste avgå'* står det att Bergendahl skrev in sig "som den första svensk som inte lyckades ta sig till final". I krönikan *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* benämner Larsson andra artister som deltagit i ESC som "tidigare svenska deltagarna The Ark och Charlotte Perrelli". Det svenska epitetet är alltså frekvent förekommande.

Anmärkningsvärt är fokuset på svenskar som deltar i andra bidrag än Anna Bergendahls. I Larssons *Det krävs nytt blod i Melodifestivalen* skriver han att "[å]rets final innehåller trots allt hela fem låtar av svenska låtskrivare". Att svenska låtskrivare vänder sig till andra länder, för att de inte får en plats i svenska Melodifestivalen, använder Larsson som ett argument för att den svenska uttagningen inte går rätt till och måste göras om. I *'Han måste avgå'* lyfts samma argumentation fram, som ett led i de framförda kraven på att tävlingsproducenten Christer Björkman borde ställa sin plats till förfogande. Bland annat står det att "i stället gick alla andra bidrag med svenska låtskrivare och producenter till final" och man trycker extra på att det danska bidraget, som först skickades in till svenska Melodifestivalen men som inte kom med, gick vidare till ESC-final. Med anledning av det säger Bert Karlsson i artikeln att "det är så skönt att Danmark gick vidare och Sverige åkte ut. Det här visar vilka idioter som sitter i

urvalsjury till Melodifestivalen” och att “något är fel när låtskrivare skickar sina bidrag till andra länder”. Mycket av artiklarnas innehåll går att tolka som att det finns stark musikalisk kompetens men att den inte utnyttjas på rätt sätt. I Nunstedts krönika menar han att “Sveriges tid som stormakt i Eurovision är över”. Han skriver också “[a]tt vi, för första gången någonsin, inte kvalar in till finalen är en superflopp.”

Samma identitet om stark svensk kompetens hittas i *Röststrulet sänkte Anna*. Skribenten beskriver Sveriges poäng som ”oväntat låga”, vilket kan tolkas som att förväntningarna på det svenska bidraget egentligen är högre än vad som åstadkommits. Det framhävs också att det är första gången sedan 1958 som Sverige inte har kvalificerat sig till final, vilket också understryker avvikelserna i händelsen. Slutligen finns fler indikationer på att Sverige borde prestera bättre. Christer Björkman säger ”[v]i har hört att det bara skilde fem poäng mellan de bidrag som kom tia och elva”. Underförstått här och i hela artikeln är att Sverige var precis på mållinjen till finalen, även om detta inte är ett bevisat faktum då resultaten från semifinalen inte var offentliggjorda då artikeln skrevs.

I *Här bryter hon ihop* framgår också att medierna fäster stor vikt vid internationella framgångar. Journalisten skriver att “‘This is my life’ skulle vara startskottet på den internationella satsningen på Anna Bergendahl. I går kväll krossades hennes stora drömmar i direktsändning inför miljoner tv-tittare”. Att inte gå vidare till finalen var alltså inte den enda misräkningen för Bergendahl, utan även chansen till fortsatt internationell framgång ser enligt journalisten ut att ha gått förlorad.

Genom rapporteringen finns en bild av “dem” i relation till Sverige. Vid flera tillfällen målas andra skandinaviska länder upp som huvudkonkurrenter och att det finns en bild av att dessa länder känner skadeglädje inför en svensk förlust. Det framgår när Nunstedt skriver att han “överfölls” av norska journalister som ville frossa i “fiaskot” och “som om Sveriges superflopp var det största som hade hänt norrmännen”. Norge blir en tydlig nationell antagonist. Även Markus Larsson skriver att “norska och danska journalister surrade runt min dator som bålgetingar”.

Vidare förmedlas också en bild av ESC som något Sverige egentligen är för bra för. I Markus Larssons krönika skriver han att “det är tufft att misslyckas som svensk i den här allvarliga låtsasleken”. Det indikerar på den svenska identiteten som finns som framgångsrikt ESC-land och att förlusten därför tar extra hårt och blir i viss mån pinsam.

Kritik mot “nya europeiska länder” är inte utbrett förekommande. Flera artiklar beskriver Azerbajdzjan som ett favorittippat land – ett land som annars kan ses som nytt och “östeuropeiskt”. Det förekommer heller inte någon anklagelse mot att det förekommit kompiströstning. Däremot finns ett perspektiv där Sverige måste anpassa sig mer för att lyckas bättre i tävlingen. I flera citat i artikeln *Planen: Europa får mer makt* tar aktörerna bakom Melodifestivalen upp att man ”måste hitta den internationella närvaron” och man bör ”få in ett riktigt europeiskt perspektiv om vi vill lyckas i Eurovision”. Christer Björkman säger också att ”[v]i vet att musiken fungerar för den svenska marknaden” vilket tyder på att den internationella publiken inte förstår den ”goda” musikmak som funkar här. Om det är en kritik mot att länderna i öst inte förstår sig på ”vår kvalitativa musik” eller om det är Sverige som måste anpassa sig är svårare

att säga någonting om. Det som talar för det sistnämnda citatet är formuleringen “riktigt europeiskt perspektiv” som verkar betyda att vi i Sverige inte skickar någon sådan musik utan bara det som funkar här hemma.

Slutligen ser vi hur ESC framställs som en nationell angelägenhet som berör hela svenska folket och som också hela svenska folket bryr sig om. Detta syns i ett flertal artiklar. I *Planen: Europa får mer makt* skriver journalisten att ”svenska folkets dom var hård”. I samma artikel citeras Björkman där han säger att ”jag tycker att folket ska ha makt men då måste man också förstå vad den här tävlingen är”. I *'Han måste avgå'* står det i ingressen att ”[n]u kräver svenska folket Björkmans avgång”.

6.6.2 2012 – Den svenska erövraren

Även under vinnaråret 2012 är nationalistiska formuleringar och gestaltningar vanligt förekommande. ”Sverige” används som metonym för Loreens bidrag. Ett exempel är i *Europa runt i 1:a klass* i vilken det finns en samling med bilder. Artikelns bildlåda kan tolkas som nationalistisk med rubriken “[s]å har omvärlden reagerat på den svenska segern” och med faksimiler och kommentarer om “Sverige” snarare än Loreen. I *“Det här har jag drömt om länge”* står det också att “[d]et tog 13 år för Sverige att hämta hem segern igen”. Som i det senare exemplet är nationalistiska identiteter vanligt i kombination med historiska referenser – som att Loreen är “Sveriges femte Eurovisionvinnare” (*Segrarsmajlet: Stal shown från tupparna*) och att “[e]fter vinsten i går har Sverige nu en ‘Big Five’-klubb av vinnare” (*Välkommen i klubben*).

Mer vanligt förekommande är däremot att gestalta Loreen som en representant för nationen Sverige, i stället för representant för SVT. Det finns tydliga nationalistiska symboler i artiklars bilder som när Loreen står invirad i svenska flaggan i *Loreenastående*, och i *Så blev liten den största* där artisten som barn medverkar i den traditionellt svenska traditionen luciatåg. “Europa får en sällsynt chans att titta den svenska stjärnan djupt i ögonen (...) när Loreen spänner ögonen i kameran”, står skrivet i *Segersmajlet: Stal shown från tupparna*. Tolkningen att Loreen är en nationell representant är konsekvent genom bevakningen.

I flera artiklar finns en stark värdering att internationell framgång är något med hög status. Vid ett flertal tillfällen ges Loreen epitetet “världsstjärna”. Hon jämförs också med artister med stor internationell framgång så som Robyn, Björk och Rihanna medan hon distanseras från exempelvis Eric Saade och Sanna Nielsen, som har deltagit i ESC men som inte har en bred karriär utanför norra Europa. Anders Nunstedt skriver om vinnarlåten att “[d]en är redan en hit i Europa, med potential att bli en världssuccé”. Vidare beskriver Nunstedt “Waterloo” som Eurovisions absoluta klassiker, vilket indikerar på att det är en allmän uppfattning att se ett svenskt bidrag är mest tongivande.

I *Så blev liten den största* pratar skivbolagschefen Björn Lindborg om hur Loreens karriär förväntas bli framgångsrik på internationella marknader. Främst nämner han länderna Tyskland och England neutralt medan han beskriver Israel och Rumänien som “udda”. Här hittas den identitet om att Sverige strävar efter att vara ett västeuropeiskt land och att få bekräftelse från andra “lika” länder. Att de andra länderna beskrivs som udda visar på ett nedsättande synsätt gentemot “östeuropeiska” länder. Samma tendens finns i *Europa runt i 1:a klass*. Texten ger indikationer på att Sverige erövrar Europa

med sin musik, medan andra länder inte håller måttet, vilket är en del av den tidigare identifierade identiteten. Nunstedt skriver att "Euphoria" är "bra på riktigt". Vidare ser vi också hur västeuropeiska länder värderas högre än östeuropeiska. Englands topplista beskrivs som "mäktig" vilket indikerar på ett synsätt där Västeuropa värderas högre. Ett annat exempel på det är när Nunstedt skriver om de tidigare vinnarlåtarnas popularitet: "[j]o, deras vinnarlåtar blev hits. I Norges fall i östeuropa och i Skandinavien, i Greklands fall kring Medelhavet och i Norden." Sannolikt menar han att Loreen har chans att slå i större västländer vilket han ser som mer statusfyllt. I *Loreenastående* beskrivs situationen som "Loreens segertåg" vilket också drar tankarna till en gestaltning där hon ses som en erövrare. Vid flera tillfällen jämförs det svenska bidraget med det norska. På sista sidan finns en bild med Loreen tillsammans med den norska representanten och bildtexten trycker på att "hon kom först och han sist i tävlingen". Också i *Loreenastående* refererar man till Norge när man jämför Loreen med Alexander Rybak som vann några år tidigare.

Det går att tyda en nationell identitet om att Sverige är ett starkt ESC-land. I Markus Larssons krönika skriver han att "Loreen tävlar ju för Sverige, för guds skull. Landet som alltid är favorittippade men som nästan aldrig lever upp till förväntningarna när det verkligen gäller". Samma identitet kan skymtas i "*Det här har jag drömt om länge*", *Segrarsmajlet: Stal shownen från tupporna* och *Så blev liten den största* där det med olika ordalag står att segern är Sveriges första på 13 år. I formuleringarna får man känslan av att 13 år efter senaste vinsten är en evighet för ett starkt ESC-land som Sverige som "borde" vara med och slåss om topplaceringar i varje upplaga.

Vid flera tillfällen förekommer formuleringar som framhäver ESC som en nationell angelägenhet för hela svenska folket. I *Loreenastående* citeras Christer Björkman med att han "hoppas att hela svenska folket är ute på gatorna och firar den här fantastiska vinsten i natt" och Loreen vill "tacka det svenska folket". I *Segrarsmajlet: Stal shownen från tupporna* får Loreen beskrivningen att hon "sjöng sig på allvar in i det svenska folkets hjärtan".

6.6.3 Analys – Svensk succé till varje pris

Efter att ha analyserat artiklar från både förluståret 2010 och vinnaråret 2012 är det tydligt att svensk kvällspress konsekvent gör nationalistiska tolkningar i text och bild, vilket inte är förvånande. Inom sportjournalistik visar forskning att det "oemotståndligt" för medier att motstå nationalistiska tolkningar, även i individuella sporter där spelarna inte formellt representerar en nation (Blain et al., 1993). Detta syns genom användandet av "Sverige" som metonym för det tävlande bidraget samt att man återkommande sätter epitetet svensk framför artisten. Tydliga svenska symboler som flaggor och luciatåg används i bild. Likt resultaten i Billy Ehns (1993) forskning gällande nationalism i sportjournalistik så omvandlas alltså en individuell prestation, som de tävlande bidragen i ESC i grunden är, till nationell prestige. Han skriver att "svensk" eller "svenska" i anslutning till idrottarens namn används för att gälla ett helt land eller folk. Även i resultatet i vår undersökning ser man att dessa formuleringar återfinns under båda åren. Alltså spelar inte resultatet någon roll i användandet av att göra prestationer till nationella angelägenheter.

Musikprofessorn Alf Björnberg (2007) menar att svenska medier under 1990-talet har presenterat tävlande artister som representanter för Sverige snarare än för SVT. I vår undersökning kan vi fastslå att i alla fall svensk kvällspress fortfarande gör detta. Under båda åren framställs artisterna tydligt som nationella representanter oberoende av tävlingsresultat och det finns inga tydliga anledningar att tro att dessa undersökta års omständigheter skulle innehålla faktorer som skulle förstärka denna gestaltning i förhållande till andra år. Att gestalta artister som nationella representanter och framhäva nationella attribut och epitet är vanligare under båda åren, än vad det är att skriva ”Sverige” som metonym för bidraget.

Under förluståret 2010 ser vi en stark tendens till att vilja hitta identifikation med svenskar som har inblandning i andra bidrag, när Anna Bergendahl inte längre kan representera Sverige. Detta kan jämföras med den studie som visade att skotska medier visade sig söka identifikation med brittiska deltagare i OS efter att skotska deltagare förlorat (Blain et al., 1993). Medierna försöker rimligtvis skapa identifikation med svenska låtskrivare. Detta för att läsaren ska få chans att upprätthålla en positiv svensk självbild med hög musikalisk kompetens, även efter Bergendahls förlust. Detta fokus på svenska låtskrivare i internationella bidrag finns inte under vinnaråret 2012, trots att det var betydligt fler svenskskrivna låtar i finalen än 2010. I Baku 2012 hade hela nio andra länder i finalen tagit hjälp av svenska producenter och låtskrivare (Sundberg, 2012, 24 maj). Vi drar slutsatsen att det finns en vilja att hitta gestaltningar och vinklar som gynnar den nationella självbilden. Även om det 2010 finns många kritiska och negativa artiklar måste dessa vägas upp med mer positiva gestaltningar, något som inte behövs när omständigheterna redan är gynnsamma år 2012.

Under båda åren finns en nationell identitet där Sverige porträtteras som ett land med stark musikindustri och som gör bra ifrån sig i ESC, något som Björnberg (1987) påvisat. Däremot gestaltas detta på olika sätt under åren. Under förluståret 2010 finns en genomgående kritik gentemot den svenska tävlingsproducenten Christer Björkman samt strukturen och organisationen för Melodifestivalen. Kritiken bygger till störst del på att det finns en stark musikalisk kompetens i Sverige som inte tas vara på av Melodifestivalen och att denna kompetens i stället går till andra deltagande länder. Vad argumentationen går ut på är att det egentligen hade kunnat gå mycket bättre än vad det gjorde och att förlusten beror på organisationens kompetens. Men den nationella identiteten om stark musikalisk kompetens kvarstår alltså.

Under vinnaråret 2012 är det tydligt att medierna vill framhäva Loreens chans till internationell framgång utöver den i ESC. Att vara en världsstjärna som toppar listor i västländer med ”hög status” som Tyskland och Storbritannien är något värdefullt och eftersträvansvärt. Samtidigt finns en hånfull ton mot svenska artister som endast nått nationell framgång och erkännande. Samma tema lyft också fram i Anna Bergendahls fall, men då att chansen till internationell framgång gått förlorad. Enligt medierna ses ESC inte bara som en musiktävling som utspelar sig vid ett visst tillfälle, utan också som en möjlighet att nå en än större publik bortom tävlingen – något som verkar värdesättas väldigt högt. Eftersom dessa formuleringar finns i båda våra undersökta år är det troligt att det återkommer även andra år, oberoende resultat. Antingen kan den svenska akten vinna internationell framgång på att vara med, eller förlora den.

Under båda åren benämns “svenska folket” som en aktör, vilket gestaltar ESC som en nationell angelägenhet, trots att hela Sveriges befolkning kanske inte har en sådan relation till tävlingen, även om de svenska tittarsiffrorna faktiskt är höga. Läsaren kan däremot få en sådan bild, det vill säga att den finns en nationell gemenskap inom ESC.

7. Slutdiskussion

Syftet med denna uppsats har varit att analysera svensk kvällspress gestaltning av resultatet i ESC, under två år – ett år då det svenska bidraget inte kvalade vidare till final och ett år då det svenska bidraget vann hela tävlingen. Vi ville jämföra dessa år för att se om och hur tävlingsresultatet påverkar bevakningen. I undersökningen har vi kommit fram till att det rimligtvis gör det, mer eller mindre.

En stor del av våra resultat överensstämmer med tidigare forskning. Vi har exempelvis kunnat jämföra vår undersökning med Alf Björnbergs (1987) avhandling om hur bevakningen av Melodifestivalen och ESC sett ut i svenska medier under 1900-talet. Många av våra slutsatser visar att det finns starka likheter mellan den historiska bevakningen och den mer samtida som vi har undersökt. Tydligt ser vi att många gestaltningar och dramaturgiska inramningar som gjordes då fortfarande görs. Mycket av tematiken är densamma, exempelvis hur enskilda artisters personer får allt mer fokus. Ett inslag som är konstant är de historiska referenser som görs, det vill säga när medierna hänvisar till tidigare vinnare, händelser eller inslag av ESC eller Melodifestivalen. Detta förekommer i den tidigare forskningen samt under de båda undersökta åren. Vi fastslår att detta resultat är generaliserbart, historieaspekten är en viktig del av rapporteringen av ESC i svensk kvällspress. Eftersom vi har undersökt två ytterpunkter och funnit samma sak i båda, borde alltså denna egenskap även finnas i spänningsfältet mellan dem. ESC är alltså inte enskilda år, utan en längre berättelse över decennier. Att gång på gång använda sig av tillbakablickar och historik blir också en del av att skapa en nationell identitet. Som Billy Ehn (1993) undersökt i sportjournalistik så blir en historisk översikt ett led i att skapa gemensamma referensramar för de som tar del av medierna, i det här fallet den svenska befolkningen. På så sätt skapas ett kollektivt minne som har sin utgångspunkt i nationell identitet.

Trots att vi har identifierat konstanta inslag oberoende av tävlingsresultat finns också gestaltningar och tematik som skiljer sig åt mellan vinst- och förluståret. Under det förstnämnda är personfokuset större medan en förlust resulterar i en inramning där utrymme ges åt svenskar i internationella bidrag. Ett annat tema som nästan endast förekommer under förluståret är kritik mot tävlingens utformning och Sveriges deltagande. Det blir svårt för oss att generalisera att vissa teman och inramningar som dessa alltid skulle vara kopplade till ett visst resultat. För att vara helt säkra hade vi behövt undersöka fler år av förlust och vinst. Däremot kan vi rimligtvis anta att exempelvis kritik mot tävlingen är mer förekommande under ett förlustår, generellt sett, eftersom att det är logiskt att ha en mer kritisk inställning under nederlag. Samma sak gäller att vid förlust vilja hitta “andra svenskar” att identifiera sig med. Ett rimligt antagande är att detta är en gestaltning som ges mer utrymme åt i relation till en förlust, även i tävlingssammanhang utanför ESC, eftersom det finns forskning som visar samma tendens inom sportjournalistik (Blain et al., 1993).

Varför vissa teman och gestaltningar varierar beroende av tävlingsresultat kan det finnas flera orsaker till, men utifrån vad vi har sett i vår undersökning verkar gestaltningarna ständigt verka för att skapa och upprätthålla en positiv, nationell självbild.

Vi har som sagt kommit fram till att tävlingsresultatet rimligen påverkar gestaltningen av ESC. Men det är också intressant att resonera hur vårt resultat även kan appliceras på sammanhang även utanför schlagervärlden. Påverkar tävlingsresultat alltid mediernas gestaltning, även i andra tävlingar som inte är ESC? Eftersom spänningsmomentet ligger i tävlingsresultatet bör det rimligtvis vara så, men utifrån vår undersökning är det ingenting vi kan fastslå.

Vår undersökning av hur artisterna gestaltas under de två åren har varit intressant, dels på grund av att tidigare forskning inte gått lika djuplodande på området. Föga förvånande är att den förlorande artisten porträtteras annorlunda än vad den vinnande artisten gör. Det är kanske för kategoriskt att påstå att den förlorande artisten gestaltas negativt och vinnaren positivt, men det är heller inte helt fel. I vårt fall gestaltas den förlorande artisten framför allt med egenskaper som framställer henne som svag och minderårig, vilket vädjar till läsarens sympati snarare än ilska. Det går absolut att hävda att dessa egenskaper är negativa men vi som uppsatsförfattare vill inte värdera på det sättet. Den vinnande artisten gestaltas däremot på ett okritiskt sätt och får egenskaper som framhäver dess originalitet och talang, som möjligtvis vädjar till att läsaren ska känna stolthet. Vår slutsats blir att artisterna har gestaltats olika, men att det finns en medial vurm kring den som representerar Sverige. Detta syns också i hur interna faktorer ges som förklaring till vinst medan externa faktorer förklarar förlusten. Rimligtvis är detta något som även borde gälla andra år, eftersom vi har hittat denna identifikation till artisten i både vinst och förlust. Däremot vill vi understryka, vilket vi också redan gjort, att det kan finnas andra faktorer som spelar roll för gestaltningen av artisten. Olika egenskaper hos artisten kan skäligen också påverka gestaltningen utöver prestation och tävlingsresultat. Sådana potentiella egenskaper kan exempelvis vara kön, ålder, etnicitet, nationalitet, utseende, personlighet etc. Det går att tänka sig att en förlorande man kanske inte, av medier, skulle attribueras med samma svaghet eftersom det skulle frångå traditionella maskulinitetsnormer.

I grunden presenteras ESC som en internationell musiktävling. Det är således anmärkningsvärt att musiken förekommer i såpass begränsad utsträckning. Vidare publiceras också texter om ESC i tidningarnas nöjesdelar i stället för i kulturdelar. Vad innebär detta? Även om musiken i det manifesta utgör kärnan i ESC är det inte kärnan i journalistiken runt om. Viktigare är den svenska prestationen och resultatet i förhållande till andra länders bidrag och till tidigare års resultat. Att ESC bevakas av nöjesjournalister, snarare än kulturjournalister kan indikera på att musiktävlingen inte riktigt accepteras som en legitim kulturell institution med hög status utan snarare ses som "populär fulkultur". Denna syn bekräftas även i flera artiklar som vi har undersökt med hånfulla kommentarer och journalistiska formuleringar om "riktig musik" och "riktiga artister".

En nationell identitet kan bestå av många olika argumentationer och egenskaper och vi tycker oss finna en nationell självbild som bygger på låg självkänsla och bekräftelsebehov. Mari Pajala (2007) har i sin forskning visat att Finland har en nationell identitet som till stor del bygger på skam och lågt självförtroende i samband med ESC. Den finska mentaliteten gör att det finns en förväntan om förlust i sammanhanget och att varje förlust i tävlingen bekräftar Finlands låga kompetens. Så ser inte den svenska nationella identiteten ut, enligt vår undersökning. Vi menar att det

finns en svensk självbild som till stor del bygger på ett gott självförtroende i schlagersammanhang, det vill säga att "vi" har goda möjligheter till bra prestationer – men att den nationella självkänslan är låg. Vi kan identifiera en argumentation som bygger på att Sverige som nation behöver få internationell bekräftelse, främst från större västeuropeiska länder, för att mäta sitt värde. Detta måste göras genom att frånga svenska traditioner och konventioner för att i stället anpassa sig till vad som är mest gångbart internationellt. Märkbart är detta under förluståret 2010 års rapportering där svenska folkets smak kritiserats och det finns en vädjan om en internationell jury i den nationella uttagningen. Vi ser också denna identitet under vinnarårets 2012 års rapportering där de finaste lovorden till Loreen är hennes möjlighet till internationell framgång samtidigt som artister med endast nationella framgångar ses som en kontrast till henne.

En alternativ nationell identitet skulle kunna vara att vilja skicka bidrag som representerar traditionella inslag för nationen, eftersom detta ses som hög status. Många andra länder än Sveriges bidrag har oftare traditionella inslag i relation till nationen. Vad detta kan innebära är att inom den svenska nationella identiteten är internationell anpassning en väg till framgång och erövrande och att den inte kan nås via traditionella svenska traditioner, då de står för låg status.

Forskning har tidigare visat att det finns en kritisk ton inom svenska medier gentemot "nya europeiska länder (Björnberg, 1987). Under de åren vi har undersökt finns dock ingen explicit kritik eller några konspirationsteorier mot att östeuropeiska länder skulle ägna sig åt kompiströstning eller förstöra tävlingen. Däremot beskrivs icke-västeuropeiska länder som udda och att de har lägre kulturell status. Dessa länder kan tänkas framträda som kontrast till det progressiva och kompetenta Sverige.

En aktör som är förekommande under båda år är Norge och vid flera tillfällen har nationen i väst en annan roll än övriga länder. I vissa artiklar beskrivs Norge som Sveriges närmaste syskon där journalister jämför de två skandinaviska grannländerna. Å andra sidan finns en utbredd bild där Norge målas upp som den huvudsakliga konkurrenten och antagonisten. När Sverige förlorar finns en bild av det skadeglada Norge och när Sverige vinner berättas det gärna om Norges sistaplacering i finalen. Detta är också ett sätt att på ett tydligt och konsekvent sätt skapa ett nationellt "vi" och "dem".

I dagens samhälle är nationalismen som ideologi kontroversiell och ständigt diskuterad. En diskussion som breder sig över flera fält, inte minst inom politiken. Dock är ESC ett undantag. Musiktävlingen är en arena för tydligt nationalistiska utlopp såsom språk, flaggor och regionala uttrycksformer. Denna nationalism verkar dock stå okritiserad och oproblematiserad i journalistiken som bevakar tävlingen. Kanske är det svårt för journalistiken att frånga den nationella vinkel när ESC bygger på nationalistiska ramar. Kanske är det också svårt för själva tävlingen att ändra form då den bygger på en över 60 år gammal tradition med etablerade inslag. Tydligt är i alla fall att en tävling som eftersträvar internationell gemenskap även verkar förstärka den nationella.

7.1 Förslag till vidare forskning

Vår undersökning har aktualiserat forskningen om svenska medier och deras förhållande till ESC. Som vi tidigare har hävdat är såväl den internationella tävlingen som den nationella versionen Melodifestivalen och mediebevakningen runt dem tillsammans en stark institution som når och påverkar många. Vi menar att det skulle behövas ännu fler undersökningar inom området för att balansera det stora utrymme som Melodifestivalen och ESC ges och får. Ett förslag skulle vara en studie som liknar våran men som har en kvantitativ ansats och kartlägger flera år än vad vi har gjort. I en sådan undersökning kan författaren ta våra slutsatser i beaktning.

Den nationella identiteten inom ESC är essentiell. Vi hade därför också tyckt att det skulle vara intressant att undersöka själva programmet och produktionen ESC. Hur konstrueras den nationella identiteten där, vad av den sipprar genom till medier, och vad skapas av medierna utanför och oberoende av tävlingen? I grunden handlar detta om att identifiera de processer som bygger identiteten.

8. Källhänvisning

Anderson, B. (1992). *Den föreställda gemenskapen: reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos.

Anna-bergendahl.se. (2018). *Biography*. Hämtad 2018-05-15, från bergendahl.se/biography/

Barker, C. (2000). *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage Publications.

Berglez, P. (2013). Kritisk diskursanalys. I Ekström, M., Larsson, L. (Red.), *Metoder i kommunikationsvetenskap* (s. 265-288). Lund: Studentlitteratur.

Billig, M. (1995). *Banal Nationalism*. London: Sage Publications.

Björnberg, A. (1987). *En liten sång som alla andra: Melodifestivalen 1959-1983*. (Akademisk avhandling). Göteborg: Musikvetenskapliga institutionen.

Björnberg, A. (2007). Return to ethnicity: The cultural significance of musical change in the Eurovision Song Contest. I Deam Tobin, R., Raykoff, I. (Red.), *A Song for Europe: Popular Music and Politics in the Eurovision*. (s. 71-82). Burlington: Ashgate Publishing Company.

Blain, N., Boyle, R., O'Donnell, H. (1993). *Sport and National Identity in the European Media*. Leicester: Leicester University Press.

Dahlander, G. (2016, 16 maj). Historisk tittarsuccé för Eurovision Song Contest 2016 i SVT. *Sveriges Television*. Hämtad 2018-05-16, från <https://www.svt.se/melodifestivalen/historisk-tittarsucce-for-eurovision-song-contest-2016-i-svt-med-frans-jepsson-wall-nar-ukraina-och-jamala-vann-med-1944/>

Ehn, B. (1993). Nationell inlevelse. I Ehn, B., Frykman, J., Löfgren, O. (Red.), *Försvenskningen av Sverige: Det nationellas förvandlingar* (s. 204-267). Stockholm: Natur och Kultur.

Entman, R. (1993) *Framing: toward clarification of a fractured paradigm*. Journal of Communication. Vol. 43, No. 4, 1993.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (5. uppl.) Stockholm: Wolters Kluwer.

European Broadcasting Union. (2018a). *How it works*. Hämtad 2018-04-11, från <https://eurovision.tv/about/how-it-works>

European Broadcasting Union. (2018b). *Jerusalem 1999*. Hämtad 2018-05-21, från <https://eurovision.tv/event/jerusalem-1999>

- European Broadcasting Union. (2018c). *Rules*. Hämtad 2018-05-21, från <https://eurovision.tv/about/rules>
- European Broadcasting Union. (2018d). *Sweden*. Hämtad 2018-05-21, <https://eurovision.tv/country/sweden>
- Fahl, H. (2018). *Melodifestivalen: från frack till folkfest*. Stockholm: Bokförlaget Max Ström.
- Hellspong, L., & Ledin, P. (1997). *Vägar genom texten: handbok i brukstextanalys*, Studentlitteratur: Lund.
- Höjelid, S. (1991). *Sovjetbilden i nordisk press*. Studentlitteratur: Lund.
- Larsson, R. (2017, 1 oktober). "Att bara ha sex med heterosexuella män var jävligt endimensionellt". *QX*. Hämtad 2018-05-15, från <https://www.qx.se/noje/filmtvmusik/150978/att-bara-ha-sex-med-heterosexuella-man-var-javligt-endimensionellt/>
- Meijer, J. (2018, 14 maj). Så många såg Eurovision – sämsta tittarsiffran på åtta år. *Aftonbladet*. Hämtad 2018-05-16, från <https://www.aftonbladet.se/nojesbladet/melodifestivalen/a/6n04ko/sa-manga-sag-eurovision--samsta-tittarsiffran-pa-atta-ar>
- MMS. (2012). *Årsrapport 2012*. http://mms.se/wp-content/uploads/_dokument/rapporter/tv-tittande/ar/Årsrapporter/Årsrapport%202012.pdf
- Molén, T., Sjöstrand, J. (2008, 23 maj). Östblocket tar sig ton. *Svenska dagbladet*. Hämtad 2018-05-15, från <https://www.svd.se/ostblocket-tar-sig-ton>
- Nationalencyklopedin [NE]. (2018a). *Aftonbladet*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/aftonbladet> (hämtad 2018-04-16).
- Nationalencyklopedin [NE]. (2018b). *Expressen*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/expressen> (hämtad 2018-04-16).
- Nationalencyklopedin [NE]. (2018c). *Loreen*. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/loreen> (hämtad 2018-05-15).
- Nyberg, E. (2011). *"Arken är skjuten i sank": En kvalitativ studie kring rapporteringen av The Arks medverkan i Melodifestivalen och Eurovision Song Contest 2007*. (Kandidatuppsats). Luleå Tekniska Universitet.
- Pajala, M. (2007). Finland, zero points: Nationality, failure, and shame in the Finnish media. I Deam Tobin, R., Raykoff, I. (Red.), *A Song for Europe. Popular Music and Politics in the Eurovision* (s. 71-82). Burlington: Ashgate Publishing Company.

Shehata, A. (2015) Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I Karlsson, M., Strömbäck, J. (Red.), *Handbok i journalistikforskning* (s. 353-371). Lund: Studentlitteratur.

Sjöstrand, J. (2008, 27 maj). Goda grannars ”kompisröstning” gav Ryssland segern. *Svenska dagbladet*. Hämtad 2018-05-15, från <https://www.svd.se/goda-grannars-kompisrostning-gav-ryssland-schlagersegern>

Strömbäck, J. (2013). Den medialiserade valrörelsejournalistiken. (Strömbäck, J., Nord, L) (Red.), *Kampen om opinionen: politisk kommunikation i svenska valrörelser* (s. 119–149). Stockholm: SNS Förlag.

Sundberg, M. (2012, 24 maj). Svensk dominans i årets Eurovision. *Expressen*. Hämtad 2018-05-15, från <https://www.expressen.se/noje/svensk-dominans-i-arets-eurovision/>

Sveriges Television. (2012a). *Melodifestivalen 2010*. Hämtad 2018-05-21, från <https://www.svt.se/melodifestivalen/melodifestivalen-2010/>

Sveriges Television. (2012b). *Melodifestivalen 2012*. Hämtad 2018-05-21, från <https://www.svt.se/melodifestivalen/melodifestivalen-2012/>

TNS Sifo. (2012). *Räckviddsutveckling ORVESTO Konsument 2004:1-2012:3*. https://www.kantarsifo.se/sites/default/files/reports/documents/rackviddsutveckling_2004_1-2012_3.pdf

9. Bilagor

Bilaga 1: Analyserade artiklar

Följande är en lista på samtliga 52 artiklar som stor till grund för den första delen av resultat och analys. De fetmarkerade artiklarna (14 stycken) är de som analyserats mer djupgående.

Aftonbladet

2010-05-28:

- **Det krävs nytt blod i Melodifestivalen**
- **'Han måste avgå'**
- **Här bryter hon ihop**
- Läsarna: Lagg ner
- Så kan vi ta oss till final 2011: ha mer sex
- Vad vill de ha i Europa?

2010-05-29:

- "Min karriär är inte slut"
- **Planen: Europa får mer makt**
- Rekordmånga svenskar i finalen i kväll: Klart man ska rösta på Danmark!
- Schlagern tappar syre utan sitt EM
- "Tydligt att något saknas"

2012-05-27

- **"Det här har jag drömt om länge"**
- **Det här är lika stort som ABBA**
- Efter rekordvinsten i natt: Jag ska dansa sönder mig
- Fick flest tolvor – någonsin
- Firade - med en blöt kväll
- Här började karriären - i ett luciatåg
- "Jag älskar mamma, min bästa vän"
- **Välkommen i klubben**

2012-05-28

- 22.25: Risk för kaos i Sverige
- Alla vill veta: Hur ser din plan ut, Loreen?
- 'Kläderna var en sköld jag gömde mig bakom'
- Loreena rama seger-febern
- Loreens kamp mot orättvisa
- 'Nu ska jag ut i skogen'
- ...och här är Loreens gömställe
- **Segrarsmajlet: Stal showen från tupparna**
- Toppar 14 listor i Europa
- Vi vill ha allt hon inte står för - inte SD

Expressen

2010-05-28:

- **Annas tårar efter fiaskot**
- **Detta är inte ditt fel, Anna**
- Norska tidningar frossar i svenska fiaskot: "Det håller inte"
- Trots fiaskot - sex svenska låtar till final
- "Vi åkte till Oslo med bästa låten"

2010-05-29:

- Nunstedt: Deppa inte – flera svenskar med i final
- Rena svensktopplistan
- **Röststrulet sänkte Anna**
- SVT i krismöte för att vända trenden

2012-05-27

- Anders Nunstedt: Det var så otroligt välförtjänt
- De skapade succélåten
- De vann Europas hjärtan
- **Loreenastående**
- **Så blev liten den största**
- Tack, Loreen!
- Vinnarna i blåssektionen

2012-05-28

- **Europa runt i 1:a klass**
- Hyllad av vinnarna
- Loreen: "Det här känns ju helt överkligt"
- Nu hoppas vi på EMphoria
- Segerreceptet: hemlig medicin
- SD-toppen i Loreen-blåsväder
- Så ska Loreen hyllas